

Jeg vil fastholde, at hr. Thomas Jensen her fra talerstolen under den debat, vi havde for en halv time siden, rent faktisk fremførte det synspunkt på Socialdemokratiets vegne, at man jo ikke skulle give tilskud til nogen, der i forvejen, om jeg så må sige, alligevel ville bruge penge på et eller andet, og at det ville være klogere alene at bruge pengene på noget energirenovering.

Det ville så have den effekt, at en lang række mennesker, der er beskæftiget inden for byggefaget, ikke ville få noget som helst at lave, de ville simpelt hen ikke være omfattet af den her ordning, da de ikke arbejder inden for de fag; det gør de ikke. En maler vil jo f.eks. ikke kunne få et job inden for det, som Socialdemokratiet foreslår her, fordi der skal være tale om ren energirenovering, og det synes jeg jo i hvert fald er en af de ting, som trækker en negativ retning, hvis man ser det her med beskæftigelsesbrillerne på.

Kl. 14:34

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning, og afstemningen foregår fra pladserne.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 1 af et mindretal (S, SF, RV og EL), og afstemningen starter nu. Har alle afgivet deres stemme?

Afstemningen slutter.

For stemte: 49 (S, SF, RV og EL), imod stemte: 58 (V, DF og KF), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg betragter herefter ændringsforslag nr. 5 af samme mindretal som forkastet.

Det er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 2 af et mindretal (S, SF, RV og EL), og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte: 49 (S, SF, RV og EL), imod stemte: 56 (V, DF og KF), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 3 af et mindretal (S, SF, RV og EL), og afstemningen starter nu.

Afstemningen slutter.

For stemte: 49 (S, SF, RV og EL), imod stemte: 57 (V, DF og KF), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 4 af et mindretal (S, SF, RV og EL), og afstemningen starter nu.

Afstemningen slutter.

For stemte: 49 (S, SF, RV og EL), imod stemte: 56 (V, DF og KF), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 6 tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af RV)?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) Forespørgsel nr. F 30:

Forespørgsel til udenrigsministeren og forsvarsministeren:

Vil ministrene redegøre for, hvorledes NATO, der den 4. april kan markere sit 60-års-jubilæum, bedst møder fremtidens udfordringer?

Af Tom Behnke (KF), Søren Pind (V), Mogens Lykketoft (S), Søren Espersen (DF), Holger K. Nielsen (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Frank Aaen (EL), Villum Christensen (LA) og Pia Christmas-Møller (UFG).

(Anmeldelse 17.02.2009. Fremme 19.02.2009).

Kl. 14:36

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg skal oplyse over for Folketinget, inden vi starter behandlingen af denne sag, at det er min vurdering, at der ikke bliver afstemning i dag

om eventuelle forslag til vedtagelse under den-
ne forespørgsel, men at eventuel afstemning vil
blive afholdt på torsdag.

Hr. Tom Behnke.

Kl. 14:38

Besvarelse

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Tom Behnke (KF):

Jeg vil gerne starte forespørgselsdebatten med at
give udtryk for, at jeg er meget glad for, at der er
så bred enighed om behovet for denne debat, og
at der er bred enighed om, at vi skal markere
NATO's 60-års-jubilæum på lørdag den 4. april.
Derfor vil jeg gerne takke alle partier og med-
lemmer for opbakningen til denne forespørg-
selsdebat.

NATO har jo i 60 år sikret Danmark og den
vestlige verden frihed, fred og sikkerhed. Det
mener jeg vi skylder NATO tak for, og derfor
et stort tillykke herfra.

Oprindeligt blev NATO jo etableret, da der
var en meget kraftig spænding mellem Øst og
Vest, og det gjorde sig jo også gældende de før-
ste 40 år af NATO's liv. Men i 1989, netop som
NATO havde 40-års-jubilæum, faldt Muren, og
mange spåede, at nu var det jo nok ganske over-
flødigt, at NATO fortsatte. Men det har jo vist
sig, at intet var mere forkert. Der er kommet nye
tider, ja, og nye udfordringer, men NATO består,
og også den dag i dag har vi behov for NATO.

Hvad er det, der gør sig gældende i vore da-
ge? Ja, det, der er truslen og udfordringen, er
grænseoverskridende terrorisme, det er slyngel-
stater, det er usikre stater uden lov og orden, og
det er lande og stater, som kan risikere at bryde
sammen og dermed blive en ganske stor belast-
ning for ikke bare regionen, men måske endda
også helt op til os.

Der er derfor tale om nye trusler, der er tale
om nye udfordringer, og derfor har vi forespørg-
selsdebatten her i dag med spørgsmålet til rege-
ringen om, hvordan NATO bedst møder fremti-
dens udfordringer.

Kl. 14:38

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren for forespørgerne. Så er det
udenrigsministeren.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg takker meget for Folketingets ønske om at få
en debat om NATO. Jeg synes, at det er utrolig
passende, for om 4 dage kan vi jo fejre NATO's
60-års-jubilæum, og for alle os, som har stillet
denne forespørgsel og skal besvare den, er det jo
altså en historisk mærkedag, fordi sikkerheds-
politisk har NATO betydet kolossalt meget for
Danmark og for Europa.

NATO har sikret Danmark under den kolde
krig. Vores medlemskab af NATO gav os tryk-
hed. Jeg ved godt, at nogle historikere siger, at vi
ikke var blevet angrebet under nogen omstæn-
digheder, det er jo faktisk ikke noget, man kan
vurdere nu. Man kan kun vurdere, at man hele
tiden havde risikoen, og man vidste jo også, at
den var til stede, og at der var styrker på den an-
den side af Østersøen, som var specielt uddan-
nede i at gå i land i Danmark. Men det kunne
ikke lade sig gøre, fordi vi var medlem af NATO,
og dermed har man i de år sikret, at vi ikke kun-
ne blive mål for angreb.

Derfor er det også historiens ironi, at NATO
fyldte 40 år præcis samme år, som muren faldt.
Dengang var der mange af os her i Tinget, der
tvivlede på, om NATO så ville nå at blive 50 år,
for ikke at sige 60 år, for var NATO så ikke over-
flødig? Men det viste sig, at NATO havde en ek-
sistensberettigelse, der rakte langt ud over den
kolde krigs alliancelogik. Det blev hurtigt klart,
at alliancen selv uden kold krig og direkte trus-
ler mod medlemslandenes territorier nu havde
en vigtig rolle at udfylde som sikkerhedsgarant
og sikkerhedsmagnet i andre sammenhænge.
Når NATO i år kan fejre sit 60-års-jubilæum, er
det således ikke blot som den mest succesfulde
forsvarsalliance i historien, men også som den
uomgængelige ramme om et sikkerhedsfælles-
skab, der rækker langt videre end blot den fysi-
ske beskyttelse af medlemsstaternes territorier.

Der skal således ikke herske nogen tvivl om,
at NATO gennem artikel 5-garantien – som er
musketereden, nemlig at et angreb på én er et
angreb på alle – har den bedste sikkerhedsga-
ranti over for uforudsigelige farer i en i stigende
grad uforudsigelig verden. Men når NATO i dag
ikke blot er en forsvarsalliance, er det, fordi det
også er blevet en bredt funderet sikkerhedsalli-
ance. Det NATO, vi har i dag, er fundamentalt
anderledes end det NATO, der kom sejrrigt ud
af den kolde krig. Det omstillede sig til den nye

tid og den nye tids trusler. Dels har en række udvidelser næsten fordoblet antallet af medlemmer, og ved jubilæumstopmødet om et par dage tiltræder Albanien og Kroatien, hvorved vi når op på 28 medlemmer, dels har afslutningen på den kolde krig og den kunstige opdeling af Europa betydet, at vi nok lever i et sikrere Europa, men vi lever rent faktisk ikke i en sikrere verden.

Nye trusler har vist sig, som vi ikke kendte under den kolde krig. Derfor må vi erkende, at de sikkerhedspolitiske vilkår og udfordringer har forandret sig betydeligt i løbet af det sidste tiår. Nye trusler fra terrornetværk, spredning af masseødelæggelsesvåben og risikoen omkring sammenbrudte stater kræver en anden type håndtering end de gammelkendte. De har dog det til fælles med de tidligere udfordringer, at de fordrer transatlantisk dialog og lederskab, altså at vi fortsætter den transatlantiske alliance. For netop den transatlantiske dimension gør fortsat NATO til det helt centrale omdrejningspunkt, når det gælder om at finde holdbare løsninger på internationale sikkerhedspolitiske udfordringer. Derfor kan den transatlantiske dimension endda blive styrket i årene fremover.

Det bekræftes af de signaler, der på det seneste er kommet fra såvel præsident Obama som ikke mindst fra Frankrigs præsident Sarkozy, der vil reintegrere Frankrig fuldt og helt i NATO. I begge lande er der en erkendelse af, at der ikke er nogen modsætning mellem et stærkt NATO og et styrket europæisk forsvarssamarbejde. Det giver os i årene fremover en stor mulighed for at forstærke det transatlantiske samarbejde og samtidig reformere NATO. Som allerede John F. Kennedy sagde, består NATO af to søjler: den amerikanske og den europæiske. I en alliance af frie og demokratiske lande er det naturligt, at der fra tid til anden vil være uenighed mellem medlemmerne om, hvilken linje der skal føres i et givet spørgsmål, og det har der været, og det er der også i enhver familie. Men NATO's store styrke er, at det er et unikt historisk baseret værdi- og sikkerhedspolitisk fællesskab, som er fast besluttet på at stå sammen om at imødegå fælles sikkerhedspolitiske udfordringer. NATO har hidtil vist en enestående evne til at tilpasse sig udviklingen og ikke mindst de ændrede sikkerhedspolitiske vilkår, som jeg har nævnt. Lad mig pege på, at NATO i 1995 besluttede at gennemføre sin første out of area-operation i Bosnien-Herzegovina – som jo ikke var medlem af NATO – og det gjorde man i form af den såkaldte Operation Deliberate Force og efterfølgende

indsættelser af den robuste fredsbevarende operation IFOR, som vi var enige om her i Folketinget – eller et flertal var enige om.

Evnen til hurtigt tilpasning får vi også brug for fremover, hvor de konstant skiftende trusler og udfordringer stiller krav til alliancens fortsatte omstillingsparathed. NATO står derfor over for at skulle gennemføre en række nødvendige reformer i de kommende år. NATO's engagement i Afghanistan er et godt eksempel på NATO's nye rolle og på de nye udfordringer, der følger med NATO's indsats for sikkerhed, stabilitet og terrorismebekæmpelse. NATO har påtaget sig et enormt ansvar i Afghanistan, og resultatet af indsatsen vil påvirke NATO's fremtid. Svigter NATO her, går NATO i utide, vil islamisterne jo ikke tro, at NATO overhovedet spiller nogen rolle for at kunne beskytte moderate og udviklingsorienterede muslimske samfund.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Afghanistan er en meget vanskelig opgave. Fremskridtene vil tage tid, og der er ingen hurtige løsninger. Først og fremmest er Afghanistan en fælles opgave, for bliver Afghanistan igen centrum for terrorisme og terrortræningslejre, sendes terroristerne jo ud, ikke mindst til vores verdensdel.

Kl. 14:44

Derfor må vi alle sammen i forbindelse med Afghanistan dele byrder og risici, som det også vil blive fremhævet i den erklæring, der bliver vedtaget under topmødet. Det betyder, at når præsident Obama beder sine allierede i Europa om øgede bidrag, må Europa tage det alvorligt. Som et af de lande, der bidrager forholdsmæssigt mest i Afghanistan, og som yder store ofre i den uroplagede Helmandprovins – desværre for mange gange de største ofre – har vi også en interesse i større byrde- og risikodeling mellem alliancens medlemmer.

Dernæst er det afgørende, at vi løser opgaven innovativt. Traditionelle måder at håndtere sikkerhedsmæssige udfordringer på er ikke nok i en så kompleks konflikt som den i Afghanistan. Skal vi undgå, at Afghanistan igen bliver det friested for terrorister, som det var, skal vi altså ikke bare sætte militært ind, men også civilt. Den sikkerhedsmæssige indsats skal integreres med den udviklingsmæssige og den politiske. Vi kan ikke skabe stabilitet og sikkerhed uden udvikling – og omvendt. Og der skal en politisk overbygning til for at skabe bæredygtig stabilitet og udvikling.

Danmark har længe været bannerfører for, at en sådan samtænkning bliver den naturlige tilgang til konflikthåndteringen og genopbygningsindsatsen. Det er en tilgang, vi selv praktiserer i det daglige i Afghanistan, og det har vi gjort, lige fra den første dag vi lavede det første beslutningsforslag. Denne tilgang er nu også NATO's, ligesom den er en del af den nye amerikanske Afghanistan-Pakistan-strategi, som er blevet offentliggjort i dag.

Vigtigheden af at se Afghanistan i et regionalt perspektiv, som også er en del af Afghanistan-Pakistan-strategien for USA, er vi også ganske enige i; og det har vi stået for længe. Særlig Pakistan er afgørende for stabiliseringsindsatsen i Afghanistan. Uden et stabilt Pakistan, forbliver Afghanistan ustabil. Og uden et stabilt Afghanistan, kan Pakistan blive meget ustabil.

NATO's engagement i Afghanistan har også understreget behovet for alliancens styrkelse i samarbejdet med andre aktører. Det gælder naturligvis især FN, men i stigende grad også EU, der er blevet en naturlig partner for NATO. Begge organisationer har fælles sikkerhedspolitiske målsætninger. Det ser vi i Afghanistan, hvor EU's politimission under ledelse – god ledelse, anerkendt ledelse – af vores danske politichef Kai Vittrup gør en stor indsats for at styrke landets politikapacitet. Og vi ser det også i Kosova og i pirateribekæmpelsesindsatsen i Adenbugten, hvor organisationerne arbejder tæt sammen – og hvor vores skib jo er det, der har taget flittigst fat i nakken på piraterne.

Samarbejdet mellem EU og NATO fungerer godt, men desværre ikke altid godt nok. Det er alle parter enige om, og der er en stigende erkendelse af nødvendigheden af at få ryddet de sten af vejen, som fortsat udgør en hindring. Her håber jeg og regner jeg med, at den franske reintegration i NATO bidrager til at styrke samarbejdet, for der er jo ingen tvivl om, at EU besidder en række unikke kompetencer inden for den civile krisehåndtering, ligesom EU evner at løfte en række militære opgaver i den lettere ende af det militære operationsspektrum. Men vi må sikre, at vi udnytter hver organisations individuelle styrker og kompetencer bedst muligt, så de bliver komplementære og ikke kopier.

Eftersom NATO har påtaget sig et mere globalt engagement, må samarbejdet med partnere uden for det transatlantiske område intensivere, ligesom det skal ske i vores eget nærområde. NATO-udvidelserne har været og forbliver et vigtigt signal om en fortsat åben alliance; vi er

ikke en lukket klub. Ligesom tilfældet har været med EU-udvidelserne, har optagelsen af nye NATO-medlemmer haft en stabiliserende effekt i Europa. NATO's åbne dør-politik bør derfor fortsætte.

Det er og skal forblive at være suverænt op til NATO og de lande, som ønsker medlemskab, at beslutte, om og hvornår medlemskab skal gives. Det betyder også, at vi står ved vores løfte til Georgien og Ukraine om fremtidigt medlemskab. Der tales ikke her om medlemskab i morgen eller i overmorgen; det er der ingen af dem der er klar til. Både Ukraine og Georgien har behov for yderligere reformer, og det skal de hjælpes med, og det er vi i gang med. Begge lande har endnu meget, der skal indhentes, inden de er rede til medlemskab. Disse reformer skal NATO fortsat hjælpe med at gennemføre – og er NATO i gang med at hjælpe med at gennemføre.

For 10 år siden oprettede man klogeligt NATO-Rusland Rådet – også for at markere, at den kolde krig var slut, og at vi var inde i en ny tidsalder – og det var for at sikre afspændingen i Europa. Begivenhederne i august i Georgien viste desværre, at afspænding ikke er en selvfølge i Europa. Derfor er der behov for at udvikle dette råd og ikke at nedlægge det. Det er jo ikke kun til på solskinsdage, det er også til på regnvejrsdage. Derfor var det en rigtig beslutning, NATO's udenrigsminister traf på mødet den 5. marts, hvor vi opnåede konsensus om at genoptage de formelle møder med Rusland. For det er et væsentligt forum, hvor vi kan drøfte både de emner, som vi er uenige om – såsom f.eks. netop den omtalte NATO-udvidelse, og det kan være CFE, og det kan være missilforsvaret – og de områder, hvor vi har fælles interesser med Rusland. Det kan jo f.eks. gælde terrorbekæmpelse og indsatsen i Afghanistan.

Der er ingen tvivl om, at NATO har bevist sin eksistensberettigelse også efter Murens fald. Forsvarsalliancen har udviklet sig til et unikt transatlantisk sikkerhedsfællesskab, som vi heller ikke i dag kan undvære. I kraft af vores indhøstede erfaringer og konstruktive samtækningsindsats er Danmark i stand til at spille en stærk og aktiv rolle i bestræbelserne på at gøre det 20. århundredes mest succesfulde forsvarsalliance til en lige så succesfuld sikkerhedsalliance i det 21. århundrede. Jeg ser derfor frem til en god og vedkommende drøftelse i dag om, hvordan denne alliance, der nu fylder 60 år, fortsat vil udgøre en hjørnesten i dansk sikkerhedspoli-

tik, og hvordan vi bedst i NATO kan møde fremtidens udfordringer.

Kl. 14:51

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til udenrigsministeren. Så er det forsvarsministeren.

Kl. 14:51

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Som udenrigsministeren er jeg også meget tilfreds med at få chancen for at diskutere NATO her i dag. Danmark har i 60 år været godt tjent med vores NATO-medlemskab, og for et mindre land som Danmark giver NATO-samarbejdet for det første gode muligheder for at præge den transatlantiske sikkerhedsdagsorden, og for det andet giver NATO jo med sine militære standardiseringskrav, øvelser og lignende mindre lande som Danmark mulighed for at agere internationalt sammen med gode samarbejdspartnere. Det betyder også, at der er en højere sikkerhed for de danske soldater, når de er indsat i missionerne rundt omkring i verden.

Det siges i kapitel 1 i den netop afgivne beretning fra Forsvarskommissionen:

»Det er kendetegnende for truslerne og udfordringerne i en globaliseret verden, at de er for komplekse til, at de kan håndteres af noget enkelt land. Multilaterale løsninger vil derfor være påkrævet i et hidtil uset omfang.«

Jeg er helt enig i kommissionens betragtninger. I denne globaliserede verden med gammelkendte, nye og ukendte trusler og udfordringer har vi brug for NATO, og vi har brug for et effektivt NATO. Nu på 60-årsdagen er NATO engageret i den mest krævende operation til dato, nemlig i Afghanistan. Der er ingen tvivl i mit sind om, at Afghanistan lige nu og i en tid fremover vil være og skal være NATO's topprioritet. Som også udenrigsministeren var inde på, er Afghanistan et eksempel på den type af indsatser, som forsvaret og NATO-alliancen må indrette sig på at kunne håndtere i årene fremover.

NATO har hidtil været dygtig til at omstille sig til tidens trusler og udfordringer, og fortsat omstilling vil også fremadrettet være en nødvendighed for at håndtere NATO's virke som en regional organisation med global rækkevidde. Og der er naturligvis ikke plads til at hvile på laurbærene.

Lad mig sige et par ord om det med at tilpasse sig til fremtidige trusler og udfordringer. Vi kender det jo fra arbejdet i Forsvarskommissionen – hvordan indretter vi dansk forsvar mest hensigtsmæssigt? Vi har nu ved flere forsvars-

forlig tilpasset forsvaret, så vi i dag kan deltage aktivt og markant i internationale fredsskabende og fredsbevarende operationer, og vi vil fortsætte denne udvikling, så forsvaret er relevant i forhold til de aktuelle og fremtidige behov og trusler. Men jeg vil gøre det klart, at forsvaret både skal være gearet til suverænitethåndhævelse og til udsendelse i internationale missioner.

Også i NATO har man set, at de konstant skiftende trusler og udfordringer stiller krav til alliancens fortsatte omstillingsparathed. NATO og en række NATO-lande står derfor over for at skulle gennemføre en række nødvendige reformer i de kommende år. Man må indrette sig fleksibelt med både fleksible styrker og fleksible strukturer.

Fra dansk side har vi presset på for, at NATO og NATO-landene fastholder dette fokus på omstilling og fleksibilitet. For NATO som organisation betyder det bl.a., at man må se på sit eget hovedkvarter i Bruxelles – passer indretningen til nutiden? Det gør den ikke helt. Generalsekretæren vil derfor på det kommende topmøde fremlægge en såkaldt reformpakke med det formål at justere arbejdsgange, antallet af komiteer m.v. med henblik på at indrette forsvaret til nutiden.

For landene i alliancen betyder det, at man må opprioritere det, der i NATO-jargon kaldes transformation, altså at omstille fra et primært statisk territorialforsvar, som vi havde det under den kolde krig, til et mere fleksibelt forsvar – et forsvar, der er bedre egnet til at kunne udsendes til internationale operationer som den, vi ser i Afghanistan, eller til at bistå andre NATO-lande, hvis der skulle opstå behov herfor.

Forsvarsministrene i NATO har netop – med klar støtte fra Danmark – hævet grænsen, så 50 pct. af landenes hærstyrker skal kunne udsendes. Der var ikke enighed om at hæve grænsen fra 8 til 10 pct. af de styrker, landene kontinuerligt skal kunne opretholde i internationale missioner, men udviklingen går heldigvis den vej. Det betyder naturligvis ikke, at landene dermed automatisk vil bidrage endnu mere til indsatser som i Afghanistan. Ud over evne skal man selvsagt også have både viljen og økonomien til at deltage i de her opgaver, men når vi ser på Afghanistanindsatsen, vil vi se, at NATO-landenes samlede indsats er bedre end sit rygte og udvikles hele tiden. Jeg har en klar forventning om, at en række lande fremover vil bidrage end-

nu mere både militært og civilt, som også udenrigsministeren var inde på.

Fra dansk side er vi i øjeblikket spændt hårdt for. Vi bidrager allerede i dag med rigtig mange soldater i bl.a. Afghanistan, set i forhold til vores indbyggerantal. Alligevel vil vi den 15. juli sende yderligere 100 læger og sygeplejersker til beemanding af et felthospital i Camp Bastion.

Kl. 14:56

Jeg deler udenrigsministerens nøgternhed i beskrivelsen af Afghanistan. Vi må ikke glemme de opnåede resultater, lige fra det indlysende, at Taleban ikke længere er ved magten, til de mange daglige eksempler på forbedringer, som jeg også selv kan bevidne, når jeg besøger vore udsendte soldater i Afghanistan.

Nogle af de danske soldater har desværre måttet betale den højeste pris. Hvert tab er ét tab for meget og ubærligt, særlig for de pårørende. Men fremskridtene og den kæmpe indsats, de danske soldater dagligt yder, gør, at tabene ikke er forgæves set i det store perspektiv, selv om det er svært at se, når tragedien rammer os. Det, vi skal huske på, er, at der er tale om en operation med henblik på også at forbedre vores egen sikkerhed, og der er tale om en operation i Afghanistan, som er forankret i FN-resolution 1386. Vores udsendte soldater kæmper sammen med andre for vores sikkerhed.

Jeg er optimist. Den øgede fokus, herunder fra USA, vil give endnu flere positive resultater i Afghanistan i årene fremover, og den øgede fokus på omstilling og fleksibilitet, som også den franske genindtræden i den militære del af NATO vil bidrage til, vil gøre NATO og NATO-landene bedre i stand til også i fremtiden at håndtere indsatser som den, vi ser i Afghanistan. NATO er godt på vej og kan med rette fejre sin 60-års-fødselsdag som den vigtigste forsvarsalliance i nyere tid.

Jeg ser ligesom udenrigsministeren frem til en god debat, og jeg er glad for, at der både i Folketinget og i befolkningen her i Danmark er en stærk opbakning til vores medlemskab af alliancen. Tak.

Kl. 14:57

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til forsvarsministeren. Så går vi i gang med ordførerrækken, og den første er hr. Søren Pind fra Venstre.

Kl. 14:57

Forhandling

(Ordfører)

Søren Pind (V):

Det er jo et emne med høj aktualitet, vi i dag behandler. I den senere tid har man kunnet læse den ene avis side efter den anden om processen, der går forud for udpegelsen af en ny generalsekretær for forsvarsalliancen. Men pressens blik har været rettet stift mod personer og ikke mod alliancens fremtidige udfordringer, og derfor kan man i dag glæde sig over, at Folketinget behandler spørgsmålet om visionerne for NATO's fremtid. I den forbindelse vil jeg gerne takke udenrigsministeren og forsvarsministeren for gennemgangen af regeringens syn på NATO's udfordringer, som jeg til fulde deler.

For at forstå nutiden og vel især fremtiden er det nødvendigt at kende fortiden, og NATO's fortid er som bekendt historien om en vestlig verden, der forenedes for at forsvare sig mod kommunismens trussel fra Øst. I årtier var fronterne trukket skarpt op, truslen om en atomkrig og om ragnarok var altid til stede. Danmark lå midt på grænsen mellem Øst og Vest, men beskyttet af NATO's skærmende vinger. Muren faldt, jerntæppet blev opløst i det rene ingenting, og verden var et optimistisk sted at være. NATO måtte derfor også tilpasse sig den nye virkelighed, men uden at alliancens løfter til medlemsstaterne ændrede sig. Frihed og sikkerhed skulle forsvares med magt – om nødvendigt. Nye medlemmer kom til, og ved topmødet i april byder alliancen velkommen til endnu to, Albanien og Kroatien.

Den 11. september 2001 indtrådte et paradigmeskift og en ny erkendelse af, at truslen mod Vestens frihed nu ikke længere kun kommer fra stater, og at størrelsen og alvoren ikke alene kan måles i antallet af sprænghoveder og kampvogne. Terror strømmer til udefra og indefra og benytter sig af metoder, der er kendetegnet ved fejhed og en fuldstændig mangel på respekt for menneskeliv og menneskerettigheder. Så mens truslen fra terrorismen er diffus og uklar, er NATO's løfte til Vesten konkret og klart som altid: frihed og sikkerhed.

Men metoderne, der skal tages i brug for at opfylde løftet, har ændret sig fundamentalt. Europa er mindre præget af krig end nogen sinde før, men man skal ikke tro, at sikkerheden dermed er sikret. Krigen og kampene foregår

stadig væk, men de foregår ude i en verden langt væk fra vores eget land.

I Afghanistan kæmper danske soldater tapert side om side med soldater fra andre NATO-lande. Vi skylder dem en varm tak herfra for den store indsats, de gør. De gør det for at sikre afghanerne en fremtid, men i takt med at verden også er blevet global, sker det også med det langsigtede mål at værne om den vestlige verdens sikkerhed, herunder selvkært også Danmarks sikkerhed.

Netop Afghanistan er NATO's største udfordring i disse år, og det er en udfordring, som ikke kan løses militært, men hvor det militære aspekt skal nytænkes og sættes ind i en sammenhængende udvikling, både økonomisk og politisk. Det er ikke en let opgave, og der findes ikke nogen patentløsning, men NATO er på vej og kan f.eks. lade sig inspirere af Danmarks Afghanistanstrategi.

Det er med stor glæde, at jeg på vegne af Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre kan fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget fastslår, at medlemskabet af NATO, bl.a. i kraft af art. 5 som garanten for at imødegå trusler mod Danmark, uforandret er grundlaget for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik og opfordrer regeringen til fortsat at arbejde for at styrke Alliancen som

- det centrale forum for dialogen om udvikling af det transatlantiske forsvars- og sikkerhedssamarbejde,
- leder af fredsskabende og fredsbevarende operationer som på Balkan og i Afghanistan,
- instrument for fortsat omstilling af medlemslandenes militære strukturer og kapaciteter til nye udfordringer og
- en åben og samarbejdsorienteret alliance, der med sin udvidelses- og partnerskabspolitik bidrager til regional og international stabilitet.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 54).

Det er en glædens dag i dag. Der er som bekendt større glæde i himlen over 1 omvendt synder end 99 retfærdige, og derfor vil jeg godt byde velkommen til SF i den lejr, der bakker op om Afghanistanindsatsen. Det er fantastisk, at SF har valgt at tilslutte sig det her forslag til vedta-

gelse, hvori man klart ser NATO's fremtid defineret som på linje med Afghanistanindsatsen. Det efterlader nu alene Enhedslisten som modstander af den danske indsats i Afghanistan.

Og det er i og for sig en skam, at presseløgen i det danske Folketing i dag ikke er fyldt, og jeg synes, det er passende, at vi har det besøg, vi har her i dag, for det er faktisk en fantastisk gestus, det er en fantastisk gestus, at så bredt et samarbejde i Danmark nu står sammen om den danske Afghanistanindsats og bakker op om NATO.

Kl. 15:03

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Jeg skal bede ordføreren blive stående, for der er et par korte bemærkninger.

Jeg skal også lige sige, at det fremsatte forslag til vedtagelse nu vil indgå i den videre debat.

Der er en kort bemærkning fra hr. Frank Aaen.

Kl. 15:03

Frank Aaen (EL):

Tak. Nu startede hr. Søren Pind med at fortælle om den proces, der foregår i øjeblikket vedrørende udnævnelse af en ny generalsekretær for NATO.

I den forbindelse er der en hel del kontakter til Tyrkiet, som åbenlyst går ud på at levere en eller anden form for vare til Tyrkiet, for at de skal kunne støtte hr. Anders Fogh Rasmussen – statsministeren, som det hedder – som ny generalsekretær. Derfor vil jeg gerne spørge hr. Søren Pind, om ikke det må være sådan helt principielt, at der under ingen omstændigheder kan gives politiske indrømmelser til Tyrkiet som modydelse for at acceptere en ny generalsekretær.

Kl. 15:03

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:03

Søren Pind (V):

Jeg er ikke bekendt med nogen af de forhold, som hr. Frank Aaen her bringer op. Som bekendt er der mange, ikke mindst i regeringen, som ikke besvarer hypotetiske spørgsmål. Derfor må jeg bede hr. Frank Aaen om at uddybe sine synspunkter og dokumentere dem i højere grad, end tilfældet er, for en så løsagtig fremstilling her i Folketingssalen synes jeg ikke at de danske vælgere kan være tjent med.

Kl. 15:04

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Frank Aaen for endnu en kort bemærkning.

Frank Aaen (EL):

Hvis man nu har læst aviser, som jeg ved, at hr. Søren Pind også gør – og endda gør flittigt – har det jo stået flere gange i aviserne, at der foregår en sådan overvejelse om, hvad Tyrkiet kan få som modydelse.

Men lad mig så bare gøre det helt principielt, for det er jo et principielt spørgsmål: Kan man under nogen omstændigheder forestille sig, at man giver ét land – i det her tilfælde Tyrkiet, men bare helt principielt ét land – politiske modydelser, som f.eks. er i modstrid med, hvad Danmark står for, som pris for at kunne støtte en given udnævnelse af en person til generalsekretær?

Kl. 15:04

NATO har været en bragende succes, i den forstand at den har fjernet trusler imod vores sikkerhed uden krig. Man kan altid diskutere, om det var NATO, der sejrede, eller det var modparten, der faldt sammen under vægten af sin egen indre meningsløshed, men NATO ydede os den beskyttelse, der skulle til, til at den begivenhed heldigvis kunne indtræde.

Jeg er også enig med udenrigsministeren i, at NATO's betydning i dag jo er langt videre end den fysiske beskyttelse af vores territorium, og at det, vi forholder os mest til, når vi taler NATO – det fremgik også af ministrenes besvarelser – er de nye usikkerheder, og det er de nye udfordringer, og det er det, at vi kan bruge NATO som forum for den nødvendige transatlantiske dialog om, hvordan vi møder disse udfordringer.

Kl. 15:05

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:05

Søren Pind (V):

Jeg er ikke helt sikker på, at hr. Frank Aaens dokumentation lever op til forretningsordenens krav om henvisninger, men lad det nu fare.

Jeg vil sige til hr. Frank Aaen, at det er et spørgsmål af en sådan karakter, at jeg finder det umuligt at besvare. Det er et hypotetisk spørgsmål; det er et spørgsmål, som ingen grænser har; det er et spørgsmål, som er ubesvarligt. Der vil altid kunne opstilles situationer med gråzoner og lignende, men jeg vil da godt tilkendegive – under forudsætning af, at det så ikke bliver misbrugt, og det kan man jo altid bekymre sig om i den her sammenhæng, men selvfølgelig sagt sådan i al almindelighed – at der ikke skal være tale om, at der ydes politiske modydelser i en sådan helt hypotetisk proces. Og jeg aner ikke engang, om den proces, som hr. Frank Aaen sigter til, finder sted.

Kl. 15:05

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til Venstres ordfører. Den næste er hr. Mogens Lykketoft som ordfører for Socialdemokraterne.

Kl. 15:06

(Ordfører)

Mogens Lykketoft (S):

Jeg vil gerne sige tak til udenrigsministeren og forsvarsministeren for gode besvarelser og for anledningen til at diskutere perspektivet for NATO fra de første 60 år og måske til de næste.

Taletidsbegrænsningen gør jo, at man ikke har mulighed for at gå så meget i detaljer som ministrene, men man kan jo roligt fastslå, at

Det er vigtigt, at Frankrig reintegrerer. Det er vigtigt at fortsætte overvejelserne om, hvordan arbejdsdelingen og samarbejdet kan være mellem NATO og det europæiske udenrigs- og forsvarspolitiske samarbejde, som Danmark desværre endnu ikke er medlem af, men som vi efter vores opfattelse så hurtigt som muligt bør blive medlem af. Det er også vigtigt at se, hvor skæringen ligger i samarbejdet mellem, hvad NATO kan udrette, og hvad NATO kan hjælpe FN med at udrette.

Vi skal styrke samarbejdet med Ukraine og Georgien og andre i naboområdet, og der kan være et perspektiv for også deres deltagelse i NATO, som jeg er enig i ligger forholdsvis langt ude. Men vi skal samtidig, og det er jeg glad for at NATO besluttede sig for at genopruste i, styrke samarbejdet med Rusland, fordi vi har brug for Rusland i bekæmpelsen af international terrorisme, i løsningen i Afghanistan, i overtalelsen af Iran til at blive et samarbejdsvilligt medlem af det internationale samfund og i en lang, lang række andre spørgsmål.

Der er sket utrolige forandringer i Europa de sidste 20 år og dermed også med NATO. Der er nævnt indsatsen på Balkan, som kom noget sent, men som jo også har speedet overvejelserne op om, hvordan vi kan være tidligere ude i tilsvarende situationer både gennem NATO og EU.

Udvidelsen er et utroligt vigtigt kapitel, den udvidelse, der er foregået, og som nu i denne omgang afrundes med Albanien og Kroatien i denne uge. Jeg husker selv, hvordan jeg i min korte udenrigsministertid var med til at lobbye i Washington for det baltiske medlemskab af

NATO med den begrundelse, at, ja, det kan godt være, at der er nogle militærteknisk, der siger, at det kan vi ikke nødvendigvis forsvare, men det handler i virkeligheden om noget andet. Det handler om at betrygge disse nye demokratiers stabilitet, at de får den moralske og politiske garanti, som både medlemskabet NATO og EU er for dem.

Det har været en vigtig udvikling. Mest aktuel er selvfølgelig Afghanistan, som vi har haft mulighed for både i fællesskab mellem regeringen og Socialdemokratiet og andre at lave en strategi for og opdatere en strategi for for ganske nylig, og også diskutere her i Tinget, men jeg vil alligevel gerne afslutningsvis gøre – fordi det er så centralt for den militære del af den indsats, vi gør i NATO-regi lige nu – nogle særlige bemærkninger om Afghanistan.

Jeg er meget glad for den strategiudvikling, præsident Obama har præsenteret os for, for den har, som jeg læser den, to ben, nemlig at vi på den ene side sender nye styrker ind for at understrege over for dem, vi slås med, at vi ikke går i utide, og for at overbevise dem, der sidder – og det er nok de fleste – oppe på gærdet og ser, hvordan det går, om, at Afghanistan ikke bliver udleveret til Taleban igen, og at vi på den anden side sender det budskab med træningen af de afghanske styrker som et hovedpunkt i præsident Obamas strategi, at et exit inden for en overskuelig tid for de udenlandske styrker også er en del af løsningen, vel at mærke når vi har brugt så mange kræfter, vi overhovedet kan mobilisere, på at gøre afghanerne i stand til at klare deres egen sikkerhedssituation.

Der er brug for innovative løsninger, blev der sagt, og det er det sidste, jeg skal sige. Det er jeg enig i. Derfor handler løsningen i Afghanistan i høj grad også om politisk håndtering af problemet Pakistan i den store sammenhæng med hensyn til, hvordan vi får en anstændig, holdbar exitstrategi i et Afghanistan, hvor de kan klare deres egen sikkerhed.

Kl. 15:11

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Den næste er Dansk Folkepartis ordfører, hr. Søren Espersen.

Kl. 15:12

(Ordfører)

Søren Espersen (DF):

Tak. Lad mig starte her med en lykønskning til os alle sammen i anledning af NATO's 60 års fødselsdag. Man kan konstatere, at NATO, som

også Venstres ordfører så fint påpegede, ikke alene har været en forrygende succes, men altså også selve grundlaget for, at vi i dag kan være danske parlamentarikere i et frit land, og at ikke en mors sjæl vil kunne forhindre os i at sige det, der ligger os på sinde.

Men det bliver altså ikke kun ved os herhjemme, for ydermere er NATO grundlaget og garanten for, at den samme vidunderlige frihed også kommer det tjekkiske folk til del, det polske, det ungarske, det slovakiske, det slovenske, det rumænske, det bulgarske og de baltiske folk. Havde NATO ikke været her med sine gensidige forpligtelser, med al sin styrke og med al sin vilje til frihed, er det sandsynligt, at vi, Danmark inklusive, i dag havde været proletarietets diktators trælle. Det er NATO's afgørende fortjeneste, og det er årsagen til, at jeg trods alle NATO's fejl og mangler – og jeg kunne nævne mange, men vil afstå fra det nu – af hjertet takker de repræsentanter fra 14 lande, som den 4. april 1949 mødtes i Washington for at underskrive traktaten om Atlantpagten.

Danmark blev den dag med sin underskrift – jeg tror, det var udenrigsminister Gustav Rasmussen, der skrev under; dengang var det udenrigsministrene, der rejste, det gjorde statsministrene ikke, de tog en gang imellem til Oslo, når det gik højt – sikret sin frihed og selvstændighed.

Der var mange surmulere herhjemme dengang, og det var der såmænd også hele vejen op indtil slutningen af 1980'erne. Men i dag er det vel kun yderligtgående ekstremister, gamle betonkommunister, der er uenige i, at Danmark som en selvstændig, fri og demokratisk stat naturligt hører med i NATO.

Efter at den brovtende kommunisme havde knust friheden i såvel Polen, Ungarn, Bulgarien, Rumænien og i 1948 også gjorde det af med Tjekkosllovakiet, var det endegyldigt slut med den danske neutralitet. Og da NATO-traktaten blev underskrevet i Washington, var det en glædens dag for Danmark.

I disse år betaler vi så af, føler jeg, på vores enorme gæld til NATO, som i årene omkring den kolde krig beskyttede os så fint. Det kræver noget at være med i den her frihedsalliance, og for Dansk Folkeparti er det en æressag at yde de nødvendige militære og økonomiske bidrag. Derfor må Danmark til enhver tid stå med et troværdigt og effektivt militær, med moderne hær, flåde, flyvevåben og hjemmeværn, og vi lægger vægt på, at Danmark til enhver tid lever op til

NATO's anbefalinger. Det vil vi kæmpe for, når forhandlingerne om forsvarsforliget indledes om nogle dage.

Efter de pinagtige fodnoteår i 1980'erne, hvor det ved hjælp af luskede finurligheder her i dette hus og i denne sal lykkedes Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og De Radikale at sætte grumsede fingre på Danmarks omdømme, står Danmarks navn nu igen uplettet i en sådan grad, at NATO i disse timer er ved at vælge Danmarks statsminister til alliancens højeste post: Det har glædet os, at Dannebrog overalt i den frie verden er blevet selve symbolet på frihed og det i en sådan grad, at de mørkets kræfter, der hader folkestyre og frihed, afbrænder vores flag. Det kan jo for en dansker være trist at se på, men glædeligt er det at konstatere, at selv når Dannebrog står i flammer, så er og bliver det det flotteste og smukkeste flag i verden.

I Afghanistan yder Danmark med smertelige tab en fortræffelig indsats i den nødvendige kamp mod Taleban og Al-Qaeda, om end vi ofte i den forbindelse har kritiseret enkeltes NATO-landes manglende vilje til at yde tilsvarende.

NATO's opgaver har i de seneste år skiftet karakter fra at have en veldefineret fjende til at møde en fjende af et langt mere diffust tilsnit. Det bliver den store opgave for de 26 medlemslande at forholde sig effektivt til denne helt anderledes trussel. Jeg er sikker på, at også denne opgave vil blive løst, sådan at vi også i de kommende 60 år vil kunne sikre Danmarks frihed gennem NATO. Tak.

Kl. 15:16

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så er det SF's ordfører, hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 15:16

(Ordfører)

Holger K. Nielsen (SF):

Det er jo et 60-års-jubilæum, vi diskuterer her i dag. Ikke desto mindre vil jeg primært tale om fremtiden. Det tror jeg er det, en relevant NATO-debat bør handle om.

I den sammenhæng slog det mig, at den kendte tyske kommentator Theo Sommer for nylig skrev i The German Times, at NATO er en hammer, der leder efter nogle søm at slå på. Det var en analyse, hvor pointen var, at NATO i høj grad er i en identitetskrise i øjeblikket, og på trods af de mange skåltaler her i dag synes jeg også, vi er nødt til at sige til os selv, at NATO jo har ganske, ganske store interne diskussioner

om fremtiden for NATO. Det er også derfor, debatten i dag er ganske vigtig.

Der er vanskeligheder omkring, hvad man skal fremover, der er uenighed om, hvordan man skal fordele byrderne i eksempelvis Afghanistan. Det er også derfor, at hele debatten om NATO's strategiske koncept er kommet op igen, og det er den almindelige mening, at der vil blive sat en proces i gang på topmødet i den her uge, som skal føre frem til, at NATO får et nyt strategisk koncept, måske næste år, måske om 2 år.

I den sammenhæng er det jo en meget central debat, hvorvidt NATO i højere grad skal gå back to basic, skal vende tilbage til en rolle som forsvarer af vores territorier, eller NATO i højere grad skal finde sig en global rolle. Ud fra det, vi har hørt i dag fra regeringen og i det hele taget, er der jo ingen tvivl om, at Danmark primært er på den sidste position. Vi har støttet meget kraftigt, at NATO skal omstille sig til i højere grad at påtage sig globale roller fremover.

Det er en politik, som SF forsigtigt, vil jeg kalde det, støtter, for jeg synes også, at vi må sige til os selv, at der jo er grænser for, hvor meget NATO kan tage rundt i verden og føre krig; der er grænser for, hvad NATO har kapacitet til, og der er også grænser for, hvad der måtte være i vores sikkerhedspolitiske interesse.

I den sammenhæng må jeg sige, at jeg lidt savnede i ministrenes besvarelser, at man lagde mere vægt på FN-sporet. Det er helt, helt afgørende, at en styrkelse af NATO ikke sker på bekostning af FN, for det er stadig væk en FN-fundering, der for os at se er helt, helt central, hvis man skal involvere sig i konflikter rundt omkring i verden. Det er vi nødt til at sige ganske klart og også sige ganske klart, at neokonservative tanker om, at NATO skal være en global organisation, hvor eksempelvis Australien og Japan skal være medlem, er noget, vi fra dansk side tager afstand fra.

Der er et punkt, jeg godt vil tage op, som ikke har været berørt, heller ikke i talerne i dag, og det er hele NATO's atomvåbenpolitik, som i høj grad har været underbelyst. Atomvåben indgår stadig væk i NATO's militære doktrin, men jeg vil godt have, at regeringen i hvert fald begynder at gøre sig nogle tanker om, om det ikke ville være rimeligt, at den doktrin tages op til fornyet overvejelse.

For det første er det vel klart nok, at når NATO omstiller sig til at skulle påtage sig globale roller i eksempelvis oprørsbekæmpelse, så er

der jo i et meget lille omfang brug for atomvåben. Jeg går ud fra, at regeringen er enig i, at den omstillingsproces også bør få nogle konsekvenser for den måde, man diskuterer kernevåben på.

For det andet skal NPT, altså ikkespredningsaftalen, jo revideres næste år, og der er det ganske, ganske vigtigt, at vi fra dansk side og fra europæisk side får nogle klare meldinger på det. Der hviler en forpligtelse også på vores del af verden til at nedruste, hvis man skal undgå, at atomvåben spredes til stater, vi ikke bryder os om at de skal spredes til. Det er en vigtig del af NPT-forhandlingerne. Og det bør vel ret beset også være en debat, der føres inden for NATO, hvordan vi forholder os mere offensivt og mere aktivt til NPT-forhandlingerne, og i forlængelse af det om Europa, at vi også får en diskussion om hele forholdet mellem NATO og EU, og at den sikkerhedsstruktur, som vil blive tilfældet fremover, bliver diskuteret mere åbenlyst også i den danske offentlighed.

Kl. 15:22

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Der er en kort bemærkning fra hr. Frank Aaen.

Kl. 15:22

Frank Aaen (EL):

Jeg vil starte med at erklære mig fuldstændig enig med hr. Holger K. Nielsen i, at FN-sporet jo var fraværende, og at det er en skam, at det er det. Men derfor kan man måske også undre sig over, at SF tilslutter sig det her forslag til vedtagelse, hvor der jo står, at NATO skal være grundlaget for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Altså, der er FN jo så også skubbet til side.

Så har jeg et spørgsmål til længere nede i teksten, hvor der står, at NATO er leder af operationer som i Afghanistan. Man kan selvfølgelig betragte det som en konstatering af, at sådan er det. Men er det også, som hr. Søren Pind var inde på, en tilslutning fra SF's side til den danske deltagelse i Afghanistankrigen?

Kl. 15:22

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:22

Holger K. Nielsen (SF):

Hvad angår FN, håber jeg, at regeringen er enig i, at det er helt, helt afgørende, at FN bliver en meget central del af vores sikkerhedspolitik. Det tror jeg sådan set at der er bred enighed om her i Folketinget.

Hvad angår Afghanistan – jeg hørte også hr. Søren Pinds tale – vil jeg sige: Nej, der er ikke tale om nogen ændring fra vores side på det område. Hvis man læser den her sætning, står der: »leder af fredsskabende og fredsbevarende operationer«. Så kommer der som eksempler Balkan og Afghanistan.

Den danske Afghanistanpolitik fastlægges i Afghanistanmandaterne, og vi er da bestemt interesserede i og villige til at indgå i forhandlinger om den danske Afghanistanstrategi – det sagde vi også sidste år – hvor der bliver en klar ændring af forholdet mellem den militære og den civile indsats. Så det er sådan, det her skal forstås.

Kl. 15:23

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Frank Aaen for endnu en kort bemærkning.

Kl. 15:23

Frank Aaen (EL):

Det er vel lidt usædvanligt, at det i et forslag til vedtagelse her om NATO's rolle, hvor man henviser til operationer, så mere har karakter af en måske fremtidig operation, for der pågår jo en lige nu. Og det er vel den, der anerkendes med det her forslag til vedtagelse. Sådan læser jeg det da, så derfor kan det ikke undre mig, at nogle siger, at SF nu har tilsluttet sig det, der foregår i Afghanistan.

Men et andet spørgsmål er så: Hvad med NATO's politik vedrørende missilskjold? Jeg er helt enig i det, hr. Holger K. Nielsen sagde om atompolitikken, som er meget problematisk. Men hvad så med missilskjoldet?

Kl. 15:24

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:24

Holger K. Nielsen (SF):

Det her er, om man så må sige, en vedtagelse om NATO's generelle fremtidige retningslinjer. Så nævner man fredsskabende og fredsbevarende operationer og nævner eksempler, Balkan og Afghanistan. Det er jo indlysende, at det er sådan.

Den danske Afghanistanpolitik fastlægges i de beslutningsforslag, der vedtages her i Folketinget. Der skal ske en fornyelse af det nuværende mandat på et eller andet tidspunkt, og vi vil da meget gerne være med til at forhandle det igen, når det skal fornyes. Hvis der virkelig bliver tale om, at den civile indsats opprioriteres på bekostning af den militære, så vi, som hr. Mo-

gens Lykketoft ganske, ganske rigtigt sagde, får en exitstrategi i forhold til Afghanistan, er der da perspektiv i det. Og det mener jeg da afgjort ligger inden for rammerne af den her vedtagelse.

Kl. 15:25

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 15:25

Søren Espersen (DF):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Frank Aaen – tænk, at jeg skal stå og sige det. Det er underligt at se SF's ordfører stå og hoppe og danse oppe på den talerstol og ikke vide, hvad han egentlig skal sige. For det, der foregår nu, er jo forfærdeligt for SF. Og hr. Holger K. Nielsen har jo slet ikke hjertet med.

Prøv engang at høre, hvad han selv skrev den 4. juli 2008, det er altså ikke ret lang tid siden:

Derfor må vi trække tropperne helt ud af Afghanistan, siger han til avisen.dk. Jeg mener, siger Holger K. Nielsen, at vi skal trække os ud af Afghanistan og overlade det til den afghanske hær; lad os komme af sted så hurtigt som muligt.

Så påstår han, at der ikke i udkastet til forslag til vedtagelse står, at NATO skal være leder af operationen i Afghanistan. Det står der altså, må jeg sige til hr. Holger K. Nielsen. Hvorfor ikke bare erkende, at SF nu er ude i en ny linedans med hele Danmark som begejstret tilskuer? Det er jo latterligt, hvad der efterhånden foregår!

Kl. 15:26

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:26

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen det er da fantastisk så ophidset, hr. Søren Espersen er. Det er da utroligt at høre hr. Søren Espersen hidse sig sådan op, og som gammel VS'er har han slet ikke så svært ved at blive enig med hr. Frank Aaen. Altså, ekstremister mødes jo alle steder, og det er jo sådan set meget interessant.

Jamen selvfølgelig skal afghanerne da selv overtage sikkerhedsopgaverne; det er det, som det hele handler om. Det er da også, som jeg har forstået det, det, den danske regering går ind for, nemlig at vi skal ud af Afghanistan, fordi de afghanske sikkerhedsstyrker selv skal overtage opgaverne. Så der er ikke så meget mystik i det.

Kl. 15:27

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 15:27

Søren Espersen (DF):

Altså, lad nu være med at snakke udenom. Det, som hr. Holger K. Nielsen og SF nu i dag siger ja til, er, at NATO skal være leder af missionen i Afghanistan; det står her sort på hvidt.

Jeg tror, der har været mange problemer med SF's meldinger på forskellige områder i det sidste stykke tid – på retsområdet, på udlændingeområdet – hvor baglandet slet ikke har kunnet fatte, hvad der er i gang. Men når det her kommer ud til en større kreds, tror jeg, at SF's bagland i den grad stejler.

Prøv engang, vil jeg sige til hr. Holger K. Nielsen, at tage ud i SF's bagland og forklar, at nu skal NATO med Danmarks militære deltagelse ud at være leder af missionen i Afghanistan. Velbekomme!

Kl. 15:28

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:28

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen det er da dejligt at få så mange gode råd af hr. Søren Espersen, som simpelt hen fryder sig over, at jeg skal ud til SF's bagland. Jeg glæder mig også til at snakke med SF's bagland om det her.

Det centrale er, at NATO er i Afghanistan. Jeg synes, det er forkert, at man er der, men man er der, og det er det, som konstateres her – altså, at man er i Afghanistan og er leder af en fredsbevarende aktion, som foregår der.

Vi har sagt, at vi ikke vil trække vores tropper ud i morgen, vi vil have en exitstrategi. Det er det, som ligger i vores politik, nemlig at vi skal ud på en ordentlig måde. Men det er også det – har jeg forstået i hvert fald – som ligger i regeringens politik, altså at man på sigt vil ud, og at der skal ske en anden fordeling mellem det militære og det civile.

Vanskeligere er det jo ikke, vil jeg sige til hr. Søren Espersen.

Kl. 15:28

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det hr. Karsten Nonbo for en kort bemærkning.

Kl. 15:28

Karsten Nonbo (V):

Jeg vælger at være lidt positiv og redde hr. Holger K. Nielsen ud af de voldsomme kløer, han er ved at komme i.

Jeg synes, der er grund til at fejre SF. Nu vil jeg bare lige vurdere, om SF så er et får, der er ved at iføre sig ulveklæder – SF har jo før sagt, at statsministeren er en ulv i fåreklæder – eller om det er reelt.

I SF's principprogram står der jo, at begrundelsen for NATO er bortfaldet efter ophøret af den kolde krig, og at SF vil arbejde for en afvikling af NATO.

Nu vil jeg så spørge hr. Holger K. Nielsen: Er det sådan, at hr. Holger K. Nielsen vil arbejde for en afvikling af SF's principprogram?

Kl. 15:29

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:29

Holger K. Nielsen (SF):

Hvis hr. Karsten Nonbo var velorienteret, ville han vide, at den debat skal tages op på SF's landsmøde om knap en måned. Dertil kommer, at han, hvis han læser principprogrammet i hele sin sammenhæng, vil se, at der er tale om en analyse af, hvordan den europæiske sikkerhedsstruktur forventes at udvikle sig i vores optik.

Der siger vi, at vi regner med, at EU og europæisk sikkerhedspolitik får en stærkere rolle at spille, og at vi i den sammenhæng forventer, at NATO vil blive mindre relevant. Det var jo bl.a., før Frankrig meddelte, at man vender tilbage til NATO.

Derfor må man så sige, at efter Frankrigs tilbagevenden til NATO, og efter at stridighederne mellem Frankrig og USA vedrørende EU's forsvars- og sikkerhedspolitik er blevet bilagt, er der nu på mange måder en lidt ny situation, hvor man kan sige, at sammenhængen mellem EU- og NATO-politikken i høj grad kan blive et tema.

Kl. 15:30

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det hr. Karsten Nonbo for endnu en kort bemærkning.

Kl. 15:30

Karsten Nonbo (V):

Jeg skal skåne hr. Holger K. Nielsen for flere ubehagelige spørgsmål, men jeg kan da ikke lade være med glæde mig.

Nu sagde udenrigsministeren, at da NATO fyldte 40 år, faldt muren; nu vil jeg sige, at efter

60 år falder også betonen, hvis det her holder, og det skal da kun glæde mig. Men jeg vil følge det meget tæt for at se, om SF er blevet et får i ulveklæder.

Men tak for talen, og held og lykke i partiet med den linje, som jeg gerne vil bakke op om.

Kl. 15:31

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:31

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen der er ikke tale om ubehagelige spørgsmål, må jeg sige til hr. Nonbo. Nej, nej. Både fra hr. Espersen og fra hr. Nonbo – og jeg kan se, der er flere – ser jeg frem til meget behagelige, stimulerende spørgsmål, som vi forhåbentlig kan få en god diskussion om. Jeg ønsker da hr. Nonbo held og lykke med at følge med i SF – det går jo også godt i SF.

Kl. 15:31

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 15:31

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jo, og det, man vel kan sige, er jo, at de klare politiske standpunkter, som Socialistisk Folkeparti tidligere har haft, nu er afløst af sådan en jagt på, hvor man skal placere sig for at vinde flest stemmer. Og det er jo det, man normalt kalder at være et populistisk parti, altså at man jagter der, hvor stemmerne er flest. Det er vel derfor, at det er så svært i den her debat at få klar besked fra hr. Holger K. Nielsen om, om Socialistisk Folkeparti er et parti, der er for NATO, eller et parti, som er modstander af NATO, som der står i principprogrammet; om man er et parti, der er tilhænger af aktionen i Afghanistan, som bliver bakket op af det forslag til vedtagelse, som man vil stemme for i dag, eller om man er modstander af engagementet i Afghanistan, idet man jo tidligere har formuleret sig på den måde, at vi er inde i en militær sump i det sydlige Afghanistan, og man har krævet vores soldater ud. Det var også det, man kørte valgkamp på sidste gang.

Hr. Holger K. Nielsen må forstå, at vi har en oprigtig interesse i at finde ud af, hvilket parti Socialistisk Folkeparti er, om det er det, der står i partiets principprogram, eller det, der bliver sagt i dag; om det er, at vi skal ud af Afghanistan, eller NATO skal lede aktionen i Afghanistan, som der står i forslaget til vedtagelse. Det er fuldstændig forvirrende, som det er nu, og hr.

Holger K. Nielsen bedes forklare ret tydeligt nu: Er man tilhænger eller modstander af NATO? Er man tilhænger af aktionen i Afghanistan, eller er man modstander?

Kl. 15:33

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:33

Holger K. Nielsen (SF):

Det er jo i hvert fald rart at blive belært om, hvad populisme er, af hr. Kristian Thulesen Dahl. Er der nogen, der ved det, så er det Dansk Folkeparti. Det er jo et parti, der igennem årene er vokset op på rendyrket populisme, så der kan man virkelig lære noget. Det skal jeg nok lige prøve at tænke lidt mere over.

Er vi for eller imod NATO? Vi accepterer NATO som en organisation, som Danmark bygger sin sikkerhedspolitik på. Det fremgår også af Forsvarskommissionens beretning, som vi står bag, og som kom i sidste uge. Så der er intet som helst om, at vi vil ud af NATO.

Med hensyn til Afghanistan: Skal vi ud af Afghanistan? Jamen det skal vi da. Selvfølgelig skal vi da ud af Afghanistan. Det tror jeg da også at Dansk Folkeparti mener. Eller hvad? Eller mener Dansk Folkeparti, at vi skal være der 20, 25, 30 år endnu eller hvad? Det er det, som er så absurd. Er vi for eller imod NATO? Jamen vi er for NATO, fordi NATO er en eksisterende organisation, som Danmarks sikkerhedspolitik bygger på. Vi er i Afghanistan. Vi vil ikke ud i morgen, men vi vil have en exitstrategi, som hr. Lykketoft så klogt sagde, for at komme ud af Afghanistan. Vil Dansk Folkeparti ikke have det?

Kl. 15:34

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl for endnu en kort bemærkning.

Kl. 15:34

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det, jeg i hvert fald har fået at vide gennem tiderne, er, at populisme er, at man ændrer politisk standpunkt i jagten på flere vælgere. Jeg har forstået det sådan, at Socialistisk Folkeparti gør brug af fokusgrupper for at finde ud af, hvad vælgerne mener, hvad det er, der ville være klogt af Socialistisk Folkeparti at mene for at få flere vælgere. De stadige skift i Socialistisk Folkepartis politik, som vi er vidne til, er vel så et udtryk for populisme, altså i den forstand, at man finder ud af, hvor man skal placere sig for at vinde flere vælgere. Det, vi har til debat i dag, er bare et udslag af det samme. Så det, som hr.

Holger K. Nielsen nu er blevet talsmand for, er vel rendyrket populisme. Det havde jeg ikke troet, da jeg første gang mødte hr. Holger K. Nielsen, efter jeg blev valgt til Folketinget. Det må jeg bare sige.

Så kan man sige, at det forslag til vedtagelse, som vi står med, opfordrer regeringen til fortsat at arbejde for at styrke alliancen som leder af fredsskabende og fredsbevarende operationer som på Balkan og i Afghanistan. Jeg forstår ikke, hvordan man kan stemme for en opfordring til regeringen om, at NATO fortsat skal lede operationen i Afghanistan, og så mene, at vi er engageret i en militær sump i det sydlige Afghanistan, som vi hurtigst muligt skal væk fra, fordi vi skal overlade det, som hr. Søren Espersen refererede hr. Holger K. Nielsen for tidligere, til den afghanske hær. Der ingen sammenhæng imellem de to synspunkter.

Kl. 15:35

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Ordføreren.

Kl. 15:35

Holger K. Nielsen (SF):

Som sagt er jeg virkelig glad for at blive belært om, hvad populisme er, fordi det ved hr. Kristian Thulesen Dahl alt om. Så det skal jeg tage til mig og tænke lidt nærmere over. Jeg forstår slet ikke, hvad det er for en debat, der køres op her. Vi skal da ud af Afghanistan. Jamen herregud, det er da det, det hele handler om. Det hele handler da om, at vi kan komme ud så hurtigt som muligt – eller hvad? Eller har hr. Kristian Thulesen Dahl misforstået det hele? Det har han muligvis. Hvis han læser regeringens Afghanistanstrategi, kan han se, at det faktisk handler om, hvordan vi militært kan trappe ned og trappe op på det civile område, med henblik på at vi kan komme ud. Der er ikke så meget mystik i det.

Kl. 15:36

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Tom Behnke for en kort bemærkning.

Kl. 15:36

Tom Behnke (KF):

Hr. Holger K. Nielsen må jo give os ret i, at det jo næsten ikke er til at få luft i øjeblikket for det enorme skift, som Socialistisk Folkeparti er inde i. Det er jo ikke mange dage siden, at ledende folketingsmedlemmer fra Socialistisk Folkeparti har stået og demonstreret imod NATO og krævet, at man kom ud af NATO, og i dag ser vi altså det modsatte. Så det er derfor, vi har sådan

lidt svært ved helt at forstå, hvad det egentlig er, der foregår. Men det er glædeligt, og det er positivt, at Socialistisk Folkeparti er helhjertede tilhængere af NATO.

Jeg har også været inde at kigge på Socialistisk Folkepartis hjemmeside og kan se, at der er blevet opdateret. Man har jo sørget for at opdatere. Man har faktisk endda skrevet klart og tydeligt, at danske militære bidrag til udenlandske missioner altid skal være legitimt forankrede i internationale aftalesæt med udgangspunkt i institutioner som FN, EU og NATO. Så det er jo med, og det er jo ikke kun i forhold til NATO-debatten, nu er vi også enige i EU-debatten. Så det er glædeligt, og det er positivt.

Men når det så er sagt, vil jeg gerne stille mit spørgsmål, og det er i forhold til, at hr. Holger K. Nielsen jagtede det her FN-spor. Det ville man meget hellere, FN-sporet. Når nu indsatsen i Afghanistan netop er et udtryk og et ønske fra FN's side – det er FN, der har ønsket, at det internationale samfund gør noget i forhold til Afghanistan – hvorfor stemte SF så imod?

Kl. 15:37

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:37

Holger K. Nielsen (SF):

Det glæder mig, at hr. Tom Behnke følger med i SF's hjemmeside. Bliv ved med det, så bliver hr. Tom Behnke med garanti meget klogere, end han er i øjeblikket. Om han bliver SF'er, er jeg ikke sikker på, men bliv ved med det.

Jo ... kan jeg ikke lige få spørgsmålet en gang mere?

Kl. 15:38

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Det kommer i anden runde, så værsgo til hr. Tom Behnke.

Kl. 15:38

Tom Behnke (KF):

Formanden bestemmer, hvordan det skal tackles, det skal jeg ikke bestemme. Men jeg kan godt forstå, at det er svært. Og nu skal jeg skrabbe alt det andet til side, og jeg skal også berolige hr. Holger K. Nielsen med, at jeg nok skal lade være med at læse så meget mere på hjemmesiden – bare rolig.

Spørgsmålet er ganske enkelt og klart. Indsatsen, aktionen, eller hvad man vil kalde det, i Afghanistan er et FN-ønske. (*Holger K. Nielsen (SF):* Ja, der var den.) Det er FN, der har bedt verdenssamfundet om at gøre noget i Afghanistan. Dette til trods stemte Socialistisk Folkeparti

imod; til trods for at det altså er et FN-ønske. Og så lader vi alt om EU og NATO, som også bækker op om det her, ligge. Alle tre parametre er sådan set med, men lad det ligge. Det var Socialistisk Folkepartis ønske at forfølge FN-sporet, men det gør de jo ikke i praksis, og det er derfor, vi er nogle, der står her i dag og siger: Er det ikke bare varm luft, er det ikke kun ord, for når det kommer til handling, stemmer SF imod?

Kl. 15:39

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:39

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg beklager, at jeg ikke fik skrevet det andet spørgsmål ned. Jeg vil opfordre formanden til at give hr. Tom Behnke en bemærkning mere, men det er op til formanden.

I forhold til FN-sporet vil jeg sige til hr. Tom Behnke, at det jo ikke er sådan, at fordi der er et FN-mandat, stemmer vi for alt, og det ved hr. Tom Behnke jo også godt. For ikke så længe siden bad FN's generalsekretær om flere styrker til Somalia, og det støttede vi jo ikke – heller ikke regeringen, heller ikke SF. Det er der forskellige grunde til. Der er mange FN-operationer, som vi ikke støtter. Man tager altid konkret stilling fra sag til sag om det, og det er jo en vurdering. Vi har stemt for adskillige FN-missioner og FN-funderede NATO-missioner, og det har vi også gjort tidligere. Men man kan jo ikke stemme for alt, hvad der måtte komme af ønsker fra FN, og det gør den danske regering, inklusive hr. Tom Behnke, jo heller ikke.

Kl. 15:40

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Har spørgeren lyst til en omgang mere? O.k., så går vi videre, og den næste er hr. Mogens Lykketoft.

Kl. 15:40

Mogens Lykketoft (S):

I modsætning til DF's og andre borgerlige spørgerere deler jeg overhovedet ikke nogen form for irritation over, hvad SF kan støtte i dag. Jeg er glad for den opbakning, der er til den fælles vedtagelse, og jeg skal i øvrigt i forlængelse af hr. Tom Behnkes spørgsmål før benytte lejligheden til at spørge hr. Holger K. Nielsen, om det ikke er rigtigt, at den nødvendige betingelse, et krystalklart FN-mandat, er opfyldt, hvad angår missionen i Afghanistan, så det er den konkrete udformning, SF har sine betænkeligheder ved, men ikke ved, om der eksisterer noget FN-mandat. Er det ikke rigtigt opfattet?

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:41

Kl. 15:43

Holger K. Nielsen (SF):

Det er fuldstændig korrekt opfattet.

Kl. 15:41

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Søren Pind for en kort bemærkning.

Kl. 15:43

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Hr. Mogens Lykketoft for endnu en kort bemærkning.

Kl. 15:41

Søren Pind (V):

Jeg er glad for, at hr. Mogens Lykketoft bekræfter, at der er tale om en kolbøtte fra SF's side, for det har været ganske vanskeligt at få ud af hr. Holger K. Nielsen.

Til det der med spørgsmålet om at komme ud af Afghanistan vil jeg sige, som en kendt økonom engang sagde: Til sidst er vi jo alle døde. Derfor er det afgørende jo sådan set ikke, om vi skal ud af Afghanistan eller ej, for det er der såmænd nok enighed om. Spørgsmålet er hvornår. Og derfor tror jeg egentlig, at jeg i forlængelse af hr. Karsten Nonbos spørgsmål snarere vil konkludere, at SF ikke er et får i ulveklæder, men et får i fåreklæder.

Mit spørgsmål går i virkeligheden på, om hr. Holger K. Nielsen har læst det, han stemmer for. For det, der står, er, at vi opfordrer regeringen til fortsat at arbejde for at styrke alliancen som leder af fredsskabende og fredsbevarende operationer som på Balkan og i Afghanistan. Lad os så acceptere, at Afghanistan og Balkan kun er eksempler. Hvorfor vil hr. Holger K. Nielsen opfordre regeringen til at lave flere aktioner, som man grundlæggende er imod?

Kl. 15:44

Forhandling

Mogens Lykketoft (S):

Så skal jeg sådan set bare spørge hr. Holger K. Nielsen, om ikke han er enig med mig i, at de kolbøtter, som hr. Thulesen Dahl, hr. Søren Espersen og hr. Tom Behnke har slået i dansk politik de sidste 20 år, er langt større end dem, som både hr. Holger K. Nielsen og jeg har slået?

Kl. 15:41

Kl. 15:41

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:41

Holger K. Nielsen (SF):

Jo altså, da jeg hørte hr. Søren Espersen holde tale og lovprise NATO's forskellige operationer, slog det mig da egentlig, at hr. Søren Espersen glemte Dansk Folkepartis holdning til Kosovo-aktionen i 1999. Mig bekendt var Dansk Folkeparti da imod den. Dansk Folkeparti var jo imod enhver form for dansk engagement i militære operationer, indtil partiet blev støtteparti for regeringen. Så jeg må da sige, at de kolbøtter, Dansk Folkeparti har slået, er ganske, ganske voldsomme.

Vi har i SF haft en debat om NATO gennem adskillige år, og det ligger ikke i SF's politik, at vi skal ud af NATO. Vi mener så også, at der kan tænkes andre sikkerhedskonstruktioner end NATO i Europa, og jeg synes i og for sig, at alle partier i Folketinget burde diskutere, hvordan EU, NATO og FN i højere grad kan spille sammen, og hvordan forskellige russiske forslag om nye sikkerhedsarkitekturer i Europa kan spille ind i forhold til det.

For en ting er sikker, og det er, at verden og Europa forandrer sig, sikkerhedspolitik forandrer sig, og det er muligt, at vi kan fejre NATO's 75 års fødselsdag, men det er faktisk ikke sikkert, at det bliver tilfældet.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:44

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen du milde himmel, det er da ikke sikkert, at vi er imod. Det har jeg da ikke sagt vi er. Vi har da støttet operationer, hvor NATO har været i spidsen, hvis de har haft et FN-mandat.

Kl. 15:44

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Søren Pind for endnu en kort bemærkning.

Kl. 15:44

Søren Pind (V):

Altså, nu har man jo f.eks. stemt imod den første Balkanindsats, og man har også stemt imod Afghanistanindsatsen, og det er præcis dem, der nævnes her. Det er sådanne operationer, der nævnes her. Så hr. Holger K. Nielsen bliver jo nødt til at afklare med sig selv, hvor han står henne.

Mit endelig spørgsmål er: Er det her et forslag til vedtagelse, som hele SF's folketingsgruppe stemmer for?

Kl. 15:44

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:44

Holger K. Nielsen (SF):

Det, der bliver sagt, er da ukorrekt. Vi har støttet den fredsbevarende aktion i Bosnien; den støttede vi da. Vi var imod bombningerne af Serbien, men vi har da tidligere støttet fredsbevarende aktioner. Så det er helt forkert, vil jeg sige til hr. Søren Pind.

Hvis eksempelvis FN beslutter sig for en fredsbevarende operation i Darfur, og NATO får kapacitet til det, vil jeg da tro, at vi vil være positive over for det. Der ligger ingen principiel afstandtagen til, at NATO leder fredsbevarende eller fredsskabende operationer, hvis der er et FN-mandat – overhovedet ikke.

Kl. 15:45

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til SF's ordfører. Så er det hr. Tom Behnke som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:45

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Det var ellers en meget interessant debat, der var ved at udvikle sig her, synes jeg, med Socialistisk Folkepartis ordfører. Men jeg vil vende tilbage til de stikord, jeg har skrevet ned, og sige et stort tillykke til NATO med de 60 år nu på lørdag, den 4. april. Det er jo i høj grad en organisation, som har spillet en helt afgørende rolle for, hvordan Danmark i dag ser ud, og at Danmark i dag er indrettet med demokrati, frihed, menneskerettigheder osv. NATO har i høj grad spillet en afgørende rolle, som ministeren sagde, i og med at NATO faktisk er en hjørnesten i dansk sikkerhedspolitik – frihed og fred for Danmark.

NATO's første 40 år handlede jo mest om den såkaldt kolde krig, hvor NATO jo meget, meget kontant og direkte beskyttede Danmark, og hvor vores medlemskab af NATO var altafgørende for, at vi kunne fortsætte et liv i Danmark i frihed og i fred. Så kom murens fald i 1989, da NATO var 40 år gammel, og der var der netop mange, der mente, at nu måtte NATO som organisation være fuldstændig overflødig, fordi den trussel, der kunne være, nu var væk og elimineret. NATO var nemlig oprettet for at beskytte friheden og freden i den vestlige verden. Men nej. Sagen er jo den, at selv om det jo ser *væsentligt*

bedre ud i dag, end det gjorde, så er der jo kommet nogle nye udfordringer. Vi lever i en ny verden med nogle nye udfordringer, nogle nye bekymringer, og dem skal vi jo selvfølgelig også tage hånd om, og hvis ikke vi har NATO til at hjælpe med militært at tage hånd om det samtidigt med alle de andre tiltag, så mangler vi simpelt hen et instrument, der er i stand til at håndtere den opgave og den situation. Vi ville mangle et instrument, der, når FN kalder på hjælp, gjorde, at der er nogle, der militært set ville kunne løse opgaven. Det ville mangle, det ville ikke være til stede.

EU har jo forsøgt sig og har prøvet at opbygge en kapacitet, men det går langsomt, det går trægt, og jeg tvivler på, at det bliver foreløbig, at den kapacitet kommer til at eksistere, således at den kan bruges til noget slagkraftigt, og derfor har NATO selvfølgelig også en berettigelse i de nye udfordringer, som vi møder i dag. Men samtidig skal man selvfølgelig fastholde det oprindelige formål med NATO, nemlig territorialforsvaret og en for alle og alle for en-principper.

Men det, vi også skal kunne, og det, som NATO også skal kunne, er at sætte ind og spille en rolle i forhold til den grænseoverskridende terrorisme, sætte ind i forhold til skrøbelige stater uden lov og orden, lande og stater, som er ved at bryde sammen. Her skal man have mulighed for at gå ind og hjælpe og give støtte til, at det ikke bliver banditterne, der tager over, men at det er lovligt valgte, demokratisk valgte regeringer, som sætter dagsordenen i eget hus.

Så NATO kommer til i højere grad at løse opgaver langt fra hjemmet for at forhindre, at konflikter breder sig og dermed pludselig bliver en nærværende trussel for NATO-landene, og også fordi terrorisme jo ikke kender til landegrænser. Derfor bliver man nødt til at eliminere den trussel, der kan være mod Vesten, mod Danmark, der hvor den optræder, der hvor den starter, der hvor den har sit udspring. Terrorister kan slå ned hvor som helst, og derfor skal terroristerne bekæmpes, der hvor de udklækkes.

Så krigen mod terrorisme i Afghanistan er jo netop det, NATO også skal være i stand til. De skal kunne operere på den måde i dag og i fremtiden. NATO skal kunne bekæmpe truslerne mod de vestlige landes værdier, demokratier og menneskerettigheder, uanset hvor truslerne opstår. NATO skal samtidig være i stand til at udदानe og udvikle stabile, nationale og regionale forsvar, der hvor der er risiko for, at terrorisme vil udvikle sig eller skrøbelige stater kan gå i op-

løsning og dermed blive en trussel for resten af regionen og måske endda resten af verden.

Ved at uddanne og opstille hjemlige brigader de pågældende steder vil regeringerne kunne bevare magten til at sætte dagsordenen, så den ikke sættes af kriminelle bander og lignende. Samtidig vil man lokalt kunne håndtere konflikter, og dermed kan man nøjes med at sætte lokale soldater og kræfter ind på at løse konflikterne. Havde man f.eks. et antal afrikanske brigader den dag i dag, der kunne operere i hele Afrika med et godt og solidt mandat, så ville kontinentet selv kunne klare langt de fleste udfordringer. Lokalbefolkningen er nok også mere positivt indstillet over for, at det er nogle – om jeg så må sige – af deres egne, der kommer og siger: Nu skal I opføre jer ordentligt.

Derfor er det vigtigt at bruge fredstid på at opbygge og bruge fredstid på at stabilisere de steder, hvor vi kan se at der ulmer en vis uro.

NATO skal også kunne andet end at slå hårdt. NATO skal kunne andet end bruge rå militær-magt. Det er jo typisk det, vi fokuserer på, når vi taler om NATO, nemlig at NATO er i stand til og kan slå hårdt ned. Det skal NATO blive ved med at kunne, men NATO skal også kunne andet og mere. For militær magt er helt afgørende, men det skal gå hånd i hånd med en civil indsats og civil genopbygning, således at landet eller regionen igen kan blive selvkørende, og således at demokratisk valgte regeringer bestemmer over landet eller regionen.

Der bliver rødt lys nu, og derfor skal jeg hoppe ned til det sidste og blot afslutningsvis sige, at jeg også ønsker at benytte lejligheden her til at sende en varm tak til de danske soldater, som yder deres bidrag, ikke mindst i Afghanistan. Det er en fantastisk indsats, og der er ikke noget at sige til, at de bliver betegnet som verdens bedste soldater.

Kl. 15:51

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til den konservative ordfører. Så er det hr. Niels Helveg Petersen som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 15:51

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Som flere talere har fremhævet, falder NATO's hidtidige 60-årige historie ligesom i to hovedperioder: De første 40 år var præget af den kolde krig, af Europas skarpe opdeling, af accelererende og farligt våbenkapløb, hvor øst og vest søgte militær balance med hinanden, men på et stadig

højere niveau, og præget også af meget begrænsede kontakter mellem lande og personer i Europa på det personlige plan, på det økonomiske plan og på det kulturelle plan – en trist periode sådan set i Europas historie.

De sidste 20 år ser anderledes ud. Efter Sovjetunionens sammenbrud, kommunismens sammenbrud og Warszawapagtens sammenbrud blev opgaven for NATO meget hurtigt en anden og meget konstruktiv. NATO blev meget hurtigt et instrument til at hele sårene efter den kolde krig. Den skarpe opdeling havde skabt to Europæer; nu gjaldt det om at slå bro over den gamle delingslinje, og her viste NATO sig meget hurtigt at være et smidigt og utrolig godt instrument. Partnerskab for fred blev introduceret, som betød, at man med enkelte af de nye demokratier og NATO kunne udarbejde samarbejdsplaner på det forsvarsmæssige og det sikkerhedsmæssige område og øge den politiske dialog.

Det banede alt sammen vejen for udvidelsen, som har været og er en stor fordel for det europæiske. Den betyder, at mennesker i Central- og Østeuropa nu kan leve meget mere sikkert, end de har kunnet før, og udvikle deres samfund, som de selv ønsker det. Og så skal vi jo ikke glemme, at udvidelsen er en kolossal fordel for Danmark. For første gang vel i sin historie som selvstændigt kongerige er Danmark i dag i den situation, at vi ikke er truet territorielt fra nogen side. Det er det, som revisionen af vores forsvar bygger på – at der ikke er territoriale trusler imod Danmark og for første gang i vores historie.

Det kunne man tale længe om, det skal jeg undlade, jeg vil prøve at se frem på nogle af hovedopgaverne. For det første er en hovedopgave selvfølgelig fortsat at udvikle det transatlantiske samarbejde. Vi skal i de kommende år jo ikke mindst udvikle samarbejdet mellem NATO og EU. De to store vestlige samarbejdsorganisationer, som nu næsten omfatter alle lande i Europa, har ligget i Bruxelles og ikke haft ret meget samarbejde med hinanden. Det skal udvikles. Samarbejdet og mulighederne herfor skulle blive bedre, når Frankrig nu genindtræder.

Vi må fortsat fastholde, at NATO kan udvides. Der er nye lande, der banker på, og det er vigtigt at holde fast ved det princip, at demokratiske lande i Europa selvfølgelig har ret til at vælge deres egne alliancer. Vi må udvikle samarbejdet med Rusland. Det er glædeligt, at den nye amerikanske præsident har taget fat på den

opgave, og det vil betyde, at også samarbejdet i NATO-Rusland Rådet vil kunne udvikles, og det er vigtigt.

I Afghanistan, som er den farligste og vanskeligste opgave, NATO og Danmark har været ude i, skal vi udvikle den politik, som den nye amerikanske præsident har skitseret, og som jo bygger på så hurtigt som muligt, så konsekvent som muligt at gøre afghanerne i stand til selv at varetagere deres sikkerhed.

Der er vigtige opgaver på områder som masseødelæggelsesvåben og også på klimaområdet, hvor klimaforandringer kan rejse nye også sikkerhedspolitiske problemer.

Og lad mig så sige til sidst: Hr. Espersen slog sig sådan meget for brystet. Man måtte næsten forstå, da hr. Espersen talte, at var der to, der stod sammen i et og alt, så var det Dansk Folkeparti og NATO. Alt, hvad NATO gik ind for, gik Dansk Folkeparti også ind for – dog undtagen den militære aktion i Serbien, må jeg minde hr. Espersen om. Da var tonen jo en helt, helt anden fra Dansk Folkeparti. Da var man lodret imod. Det gjorde jo ikke så meget, der var flertal for den alligevel. Men jeg synes lige, hr. Espersen selv skulle gennemtænke konsekvensen af, hvad han sagde.

Lad mig så også sige, at jeg glæder mig meget over, at også SF kan stemme for den dagsorden, vi vedtager i dag, eller som lægges frem her i dag. Jeg synes, det er et meget fornuftigt forslag til vedtagelse, og derfor er det da også meget fornuftigt at stemme for det. I anledning af at SF stemmer for dette forslag til vedtagelse, så kan NATO jo altså her på sin 60 års fødselsdag glæde sig over, at aldrig nogen sinde har NATO haft så stærk en tilslutning i Folketinget som netop nu.

Kl. 15:56

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Jeg skal lige bede ordføreren blive på talerstolen, for der er en kort bemærkning fra hr. Søren Espersen.

Kl. 15:57

Søren Espersen (DF):

Jamen det var bare for at ville kommentere det, som den radikale ordfører sagde om Serbien og angrebet på Beograd. Det er jo klart, jeg sagde det faktisk i min tale, hvor jeg bestemte hyldede NATO for den indsats, der har været igennem 60 år, trods fejl og mangler, og det her var en meget stor fejl efter vores opfattelse. Det har vi jo aldrig lagt skjul på.

At gå ind i et europæisk land og bombardere en europæisk hovedstad sender og sammen for nogle efterretninger, der viste sig at være helt forkerte, var da en meget, meget alvorlig fejl fra NATO's side. Så det var egentlig bare en kommentar til det. Det mener vi fortsat at det var. Det, der skete i forhold til Serbien, var en utilgivelig fejl.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:57

Niels Helveg Petersen (RV):

Det er hr. Espersen og jeg jo helt og aldeles uenige om, men så havde det jo været lidt passende – i stedet for at sige fejl og mangler og sådan noget – at fremhæve eksemplet med navns nævnelse, så det ikke bare stod og efterlod indtrykket af, at Dansk Folkeparti var enig i alt, hvad NATO havde foretaget sig i 60 år.

Kl. 15:58

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til den radikale ordfører. Så er det hr. Frank Aaen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 15:58

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

NATO og Warszawapagten var de militære udtryk for magtkampen mellem øst og vest efter anden verdenskrig, under den kolde krig fra 1950'erne. Og man kunne med Warszawapagten opløsning og kommunismens sammenbrud i Øst- og Centraleuropa tro, at det havde medført, at NATO ligeledes blev opløst, og at man i stedet for brugte mulighederne for med politiske, diplomatiske og økonomiske ressourcer at udvikle en øst- og vesteuropæisk sikkerhedsorganisation, der kunne afløse den kolde krigs militære organisationer.

Det ville have været helt oplagt efter 1989 at have etableret nogle nye strukturer, som tog sigte på at forhindre nye konflikter i at opstå, og at man f.eks. udvidede en organisation som OSCE – som vi skal diskutere om nogle dage – som jo omfatter alle europæiske lande, inklusive Rusland, og som omfatter USA og Canada, og som kunne danne basis for en anden måde at samarbejde om sikkerhed på, i stedet for at holde fast på den forældede militære struktur i NATO-systemet.

Men i stedet for at bruge den mulighed så man altså fra amerikansk og vesteuropæisk side chancen for endegyldigt at få cementeret sit økonomiske system, kapitalismen, og i den forbin-

delse bruge NATO ved f.eks. at rykke NATO tættere og tættere på Rusland og inddrage en del af de lande, der tidligere var med i Warszawa-pagten. Derfor blev NATO altså et andet instrument, det blev et instrument til at udvide et økonomisk system – kapitalisme, nyliberalisme, som det senere også er blevet kaldt – i stedet for at styrke udviklingen økonomisk, samarbejds-mæssigt og tillidsmæssigt mellem alle lande i Europa.

Der tager man altså så fat i at ændre NATO, give det et nyt koncept med mulighed for at foretage offensive militære operationer, dvs. krigsførelse i tredjelande, altså noget, som NATO aldrig var dannet til, men blev lavet om til. Man fik altså på den måde givet sig selv ret til – dog efter godkendelse naturligvis, trods alt – at lave angrebsoperationer, som ikke behøvede at have FN's godkendelse, men bare skulle have NATO's godkendelse. Det blev lige pludselig til et spørgsmål om bekæmpelse af terrorisme, og så blev det jo helt præcist til indsatsen i Afghanistan, der ligesom skulle være prøvestenen for, om man nu havde fået et nyt NATO, der kunne udfylde nogle andre opgaver, end NATO var oprettet til.

Jeg synes, det er indlysende, at det ikke går særlig godt i Afghanistan. Det er selvfølgelig også derfor, at der er en del, der siger, at det der med, at NATO så bare fungerer 60 år mere, måske ikke er helt så indlysende. For hvis NATO ikke klarer – og det tror jeg altså ikke de gør – at komme ud af Afghanistan med en succes, vil man helt givet komme ud i voldsomme problemer, der nemt kan ende med, at NATO bliver opløst.

Jeg synes ikke, at NATO på nogen måde indeholder noget perspektiv, og derfor må jeg også sige, at jeg undrer mig lidt over, at mine venner i SF på den her måde tilslutter sig NATO-medlemskabet og det, NATO står for. Vi mener, at venstrefløjen i Danmark i meget højere grad skulle arbejde for en fundamental ændring af sikkerhedspolitikken. For den sikkerhedspolitik, der er blevet ført de sidste 7 år, og som NATO står for, er jo en sikkerhedspolitik, der primært bygger på bomber og krig.

Vi synes, at man skulle gå en anden vej, hvor det meget mere handler om udviklingspolitik, hvor det er et spørgsmål om fredsbevarende operationer og ikke krig, der skal være det bærende, og hvor man altså bryder med den Bush-linje, som har præget os de sidste 7 år. Altså, vi ville gerne have en ændring af dansk udenrigs-

og sikkerhedspolitik i retning af deltagelse i fredsbevarende operationer, hurtig hjælp til humanitære katastrofer, med en indsats som et selvstændigt lille land, der kan gøre en forskel i forhold til de store ved at gå ind og prøve at fremme lokal konfliktløsning, mægling mellem stridende parter, og støtte opbygningen af demokrati, opbygningen af regionale sikkerhedsorganisationer, altså en helt anden logik end den, som vi har set NATO stå for og fortsat vil stå for. Vi beklager så, at vi i en periode åbenbart skal være lidt for meget alene om at løfte det, men det vil vi alligevel gøre, også her i Folketinget, altså prøve at udvikle en anden sikkerhedstænkning, der går meget mere i retning af FN og OSCE.

Derfor skal jeg som afslutning på vegne af Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»I erkendelse af, at den kolde krig er forbi, og at der stilles helt nye krav til at sikre den internationale sikkerhed end dengang, NATO blev dannet, melder Danmark sig ud af NATO og styrker til gengæld Danmarks engagement i FN og OSCE.«

(Forslag-til vedtagelse nr. V 55).

Kl. 16:03.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er der en kort bemærkning fra hr. Søren Pind, og inden skal jeg sige, at også dette forslag til vedtagelse vil indgå i den videre debat.

Kl. 16:03

Søren Pind (V):

Tak for det. Jeg er interesseret i hr. Frank Aaens synspunkt eller i virkeligheden læsekundskaber. Jeg kunne godt tænke mig at vide, om hr. Frank Aaen opfatter det forslag til vedtagelse, som bl.a. Venstre har fremsat, som en støtte til aktionen i Afghanistan.

Kl. 16:04

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det ordføreren.

Kl. 16:04

Frank Aaen (EL):

Man fornemmer jo den drilske tone i spørgsmålet, og drilleriet er ikke vendt mod Enhedslisten, men mod et parti, der ikke har ordførerskabet lige i øjeblikket. Jeg vil sige, at enhver, der læser det papir, vil sige, at nu støtter alle dem, der er bag forslaget, op omkring Afghanistankonflikten, som den føres i øjeblikket.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Hr. Søren Pind for endnu en kort bemærkning.

Kl. 16:04

Søren Pind (V):

Det sker så sjældent, at jeg får lejlighed til at takke hr. Frank Aaen, men det vil jeg gerne have lov til i dag. Tak for et meget klart svar. Det kunne andre lære noget af.

Kl. 16:04

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det ordføreren.

Kl. 16:04

Frank Aaen (EL):

Jeg siger altid tak for tak, og jeg skal gerne hjælpe en anden gang. Der er ret store områder, hvor jeg synes at hr. Søren Pind har brug for yderligere hjælp, og jeg stiller mig gerne til rådighed.

Kl. 16:04

Kl. 16:05

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren for Enhedslisten. Så er det udenrigsministeren.

Kl. 16:05

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Forsvarsministeren og jeg vil meget gerne takke for den gode debat, der har været – opløftende for NATO, opløftende for opbakningen til det danske forsvar, som jo er ude på missioner mange steder, ikke kun i Afghanistan, men også i Kosovo og ved de maritime indsatser.

Jeg vil godt sige, at jeg var udenrigspolitisk ordfører og sikkerhedspolitisk ordfører i 1980'erne, hvor jeg havde det ene slag efter det andet med den store rørgænger, og jeg er meget, meget glad for at se, at SF har bevæget sig meget kraftigt, siden den store rørgænger Gertrud Petersens dag, hvor det jo drejede sig om fodnoter, at udløse et NATO-valg og skabe alternativt flertal. Det er SF jo heldigvis nu vokset totalt fra, og det takker jeg SF for. Således er der nu den her store, brede opbakning bag vores soldater og vores marine ude omkring og også bag vores politifolk, som er ude i missionerne rundt omkring i verden. Det synes jeg er rart. Det er også rart for de pårørende at vide, at der er så bred en opbakning, så det kun er Enhedslisten, som er imod. Tænk, dengang var der et flertal imod NATO, det blev jo klaret ved NATO-valget; nu er der et kæmpe flertal for NATO. Det er en meget smuk udvikling, som jeg takker for. Jeg skal så komme med nogle svar på nogle af de ting, der er blevet nævnt.

Hr. Frank Aaen nævnte, at NATO kun tænker på bomber og krig, og ønsker, at man fremmer

lokale konfliktløsninger, at man fremmer demokrati og fremmer og samarbejder med regionale sikkerhedsorganisationer. Nu kan hr. Frank Aaen så også melde sig ind i NATO, for jeg kan glæde hr. Frank Aaen med, at det jo præcis også er, hvad vi gør. Den nytænkning, der er i NATO, er bl.a. præget af den danske regerings bidrag til nytænkning igennem samtænkning. Og det, som vi viser i Afghanistan, som forsvarsministeren garanterer vil kunne bekræfte og fortælle mere om, er jo præcis, at vores soldater er med til lokale konfliktløsninger, at vores soldater er dygtige til lokale konfliktløsninger og også til at fremme demokrati og medbestemmelse og medindflydelse de steder, hvor vi er, igennem at støtte de lokale strukturer i retning af konfliktløsninger og inddragelse. Vi arbejder jo også for regionale sikkerhedsorganisationer, ligesom FN gør, og der kan jeg så oplyse hr. Frank Aaen om, at Danmark lige præcis er indgået i en bilateral aftale med Den Afrikanske Union – ligesom med de andre regionale organisationer – om at bidrage til den sikkerhedspolitiske udvikling i Den Afrikanske Union og i de regionale organisationer.

Det bringer mig så over til hr. Holger K. Nielsen, som jeg jo altså takker for de nye tider siden rørgænger, for hr. Holger K. Nielsen sagde her, og det gentog han et par gange, og det her er ikke drilleri, men for præcisionens skyld, at det er det helt, helt centrale – det var ordene – at der er en FN-vurdering bag det at støtte det, man vil gøre, og hr. Holger K. Nielsen synes, at vi sagde for lidt om FN. Nu var det jo altså en debat om NATO, vi skulle have, og ikke en FN-debat. Men hvis det er det helt, helt centrale, har jeg det – ligesom flere af dem, der spurgte hr. Holger K. Nielsen, og vi har haft den diskussion mange gange – underligt med, hvorfor man så ikke har støttet Afghanistanindsatsen, som er helt, helt central for FN.

Jeg kan også oplyse hr. Holger K. Nielsen om, at i fremtiden, når man taler om FN, vil FN jo henvende sig til de regionale alliancer. FN regner med i sit nye sikkerhedskoncept, at de regionale organisationer skal spille en større og større rolle, altså at når man spørger NATO, så kan NATO påtage sig en FN-opgave i Den Afrikanske Union eller i EU.

Så blev der spurgt, om kernevåben bliver genvurderet. Jamen det bliver de. A-våben er jo en del af konceptet, og konceptet skal fornys. Og der er jeg enig i, og det tror jeg vi alle er, at med hensyn til NPT – altså traktaten om ikke-spred-

ning, som skal revurderes næste år – skal vi fastholde det, der var meningen med NPT, nemlig, som hr. Holger K. Nielsen rigtigt siger, både nedrustning og ikke-spredning. Modydelsen for de lande, som ikke udviklede atomvåben, var jo, at der så kom en nedrustning. Der ligger det jo med meldingerne fra præsident Obama og svarene fra Medvedev sådan, at man altså er indstillet på, at det skal indgå i de amerikansk-russiske forhandlinger, hvor de første følere jo tages i det her døgn, tror jeg.

Til sidst vil jeg sige, at NATO- og EU-forholdet også skal diskutere mere, og det bliver det. Vi holder vores fælles møder. For 14 dage siden holdt vi altså et transatlantisk middagsmøde, hvor vi præcis havde NATO- og EU-landene samlet, for at vurdere, hvordan vi kan støtte hinanden bedre, så de to søjler kommer til at fungere.

Det var altså de få bemærkninger, der var. Det har jo været en meget enig debat, og jeg takker alle for den. Jeg takker for den stærke opbakning, vi her har oplevet i Folketinget til de militære indsatser, til soldaterne, vi har derude, og deres pårørende. Det er fantastisk for mig, som havde debatterne i 1980'erne, at opleve en sådan opbakning omkring det her. Det er jeg glad for. Tak for det.

Kl. 16:10

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Der er lige et par korte bemærkninger, først fra hr. Frank Aaen.

Kl. 16:10

Frank Aaen (EL):

Ja, det er selvfølgelig lidt muntert, når jeg lige har stået og læst en tekst op, hvor jeg siger, at vi skal ud af NATO, at jeg så får en opfordring til at stemme for det forslag til vedtagelse i dag, som går ind for NATO. Det skal man vist være lidt kreativ for at kunne få til at hænge sammen. (Udenrigsministeren (Per Stig Møller): Alle er velkomne). Jeg takker.

Næ, måske kunne vi få et kort svar på: Hvis det er sådan, at vi er enige om, at man skal have regionale sikkerhedsorganisationer, og at vi skal have FN stærkere på banen, hvad skal vi så bruge NATO til? Hvorfor har vi NATO? Hvorfor har vi ikke de organisationer, der samler alle lande, i stedet for at have verdens stærkeste militære alliance løsrevet fra de øvrige systemer, en militær alliance, som oven i købet kan agere uden om FN? Hvad skal vi have NATO til? Hvis ministeren mente, at han var enig i det, jeg sagde om at lægge mere vægt på fredsbevarende

indsats, udvikling og regionale løsninger, hvad skal vi så have NATO til?

Kl. 16:11

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det udenrigsministeren.

Kl. 16:11

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

NATO vil jo lige præcis være en af de organisationer, som FN kan kalde på. Det er den stærkeste alliance og bedst sammensvejsede alliance i verden, så derfor ville det da være tåbeligt at nedlægge NATO, hvis man vil FN det godt; for FN har jo ikke nogen stående styrke. Det vil sige, at det bedste for FN jo er, at der et NATO, man kan kalde på, og som påtager sig opgaven, når NATO synes, at de skal påtage sig opgaven.

Vi kan også konstatere, som jeg sagde i talen, at flere og flere lande vil være medlemmer af NATO, hvilket betyder, at det så bliver en bredere sikkerhedsorganisation. Og så skal NATO, som arbejder »out of area«, altså uden for det transatlantiske område – også på FN's opfordring – også have et tættere samarbejde med lande som f.eks. Japan, Sydkorea og Australien, som arbejder regionalt.

Så vi er enige i, at regionale sikkerhedsorganisationer skal udvikles, men NATO er en stor transatlantisk organisation, som FN har meget stor glæde af at kunne kalde på.

Kl. 16:12

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Hr. Frank Aaen.

Kl. 16:12

Frank Aaen (EL):

Lad os nu tage det helt konkret for Danmarks vedkommende. Vi har allokert stort set alle de militære styrker, vi har, til NATO og til indsatsen i Afghanistan. Det behøver vi ikke at diskutere i dag; ministeren ved, hvad Enhedslisten mener om den operation. Den er en katastrofe, men vi har alligevel smidt stort set alt det, vi har, ned i én operation – som er en NATO-operation, en NATO-ledet operation.

Det betyder, at vi stort set ikke har styrker til at indgå andre steder, hvis FN synes, at der også er andre konflikter i verden, der har brug for noget opmærksomhed. Det er jo den der skævvridning, der ligger i at bruge vores ressourcer i NATO, der skal operere globalt som krigsførende alliance, som vi er imod, og hvor vi meget hellere ville have, at man f.eks. udvidede FN og OSCE til at kunne gøre en indsats. Det er der meget mere perspektiv i end at have sådan

en militær alliance, der i realiteten jo entydigt er under USA's ledelse.

Kl. 16:13

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det udenrigsministeren.

Kl. 16:13

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen det bliver vi jo aldrig enige om. Altså, hr. Frank Aaen er det sidste svage ekko af den store rorgænger; men det er da også det sidste svage ekko, der er tilbage.

Nu må hr. Frank Aaen huske på, at den farligste og vigtigste og væsentligste konflikt, vi har i verden i dag, er den, der handler om at få stoppet terrorismen, dvs. at få stoppet muligheden for at genskabe terror og terrorlejligheder i Afghanistan og lade Taleban komme tilbage og lade Al-Qaeda få et fristed. Det er det farligste, og det er derfor, at vi med et bredt flertal i Folketinget har placeret flest soldater der. Men derudover er vi altså i Kosovo, og vi var i Bosnien sammen med NATO – igen for at få skabt en fred. Vi er jo altså også med marinen ud for Adenbugten for at sikre, at verdenshandelen via skibsfarten kan fortsætte.

Så det er jo et fortegnet billede, men jeg bekræfter og står ved, at det er den farligste og værste konflikt, verden har i dag. Derfor er det rimeligt, at det er der, vi er.

Kl. 16:14

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Holger K. Nielsen for en kort bemærkning.

Kl. 16:14

Holger K. Nielsen (SF):

Hvis vi nu tager det som udgangspunkt, er det så ikke korrekt, at Somalia er et lige så vanskeligt område, et lige så problematisk område, hvad angår udvikling af terrornetværk? Er det ikke korrekt, at den danske regering sagde nej, da FN's generalsekretær for ikke så længe siden bad om, at der blev sendt styrker til Somalia – og hvorfor det?

Kl. 16:14

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det udenrigsministeren.

Kl. 16:14

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jo, og det var der 59 lande, der stort set sagde nej til, så det var ikke sådan specielt afhængigt af Danmark. Der var 59 lande, der fik opfordringen, og stort set alle – jeg tror alle – sagde nej.

Men der er altså en afrikansk styrke, som har til opgave at hjælpe især Somalia. Det er denne

afrikanske styrke, man kan støtte. Vi har støttet regionale organisationer, vi har støttet AU, og vi har støttet den afrikanske styrke i Somalia. Og så kan man støtte ved bistandshjælp og nødhjælpsarbejde, som vi jo fra dansk side også leverer penge til i forbindelse med Somalia. Så der er to sider af det, og der tror jeg at vi er enige. Der er piraterne, der skal stoppes, og så er der forhold på land, der skal forbedres.

Men der er jo også situationer, vi selvfølgelig ikke kan gå ind i, fordi vi har brugt vores soldater i Afghanistan og i Kosovo. Det med Kosovo har sin historie, og det i Afghanistan er den aktuelle og fremadrettede situation.

Jeg ved godt, hvorfor hr. Holger K. Nielsen spørger. Det er for at sige, at hr. Holger K. Nielsen selvfølgelig har sagt nej til noget, men det har vi også. Ja, sådan er det.

Kl. 16:15

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 16:15

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen det her er jo en ren tilståelsessag, for sandheden er jo, at man af og til af forskellige grunde siger nej, når FN beder om noget. Men så lad da være med at bruge det som argument i forhold til os, at vi modarbejder FN osv., for man har altid lov til at vurdere konkret. FN er en nødvendig, men ikke altid en tilstrækkelig forudsætning for, at man skal sige ja til en militær operation.

Derfor glæder det mig da, at ministeren går ud i en ren tilståelsessag og erkender, at man sagde nej, da FN bad om styrker til Somalia, vel vidende – og det vil jeg godt have en bekræftelse på – at hvad angår terrorisme, er Somalia formentlig et lige så problematisk sted, som Afghanistan og Pakistan er i øjeblikket.

Kl. 16:16

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det udenrigsministeren.

Kl. 16:16

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det tror jeg rent faktisk ikke er tilfældet. Men når så hr. Holger K. Nielsen polemiserer det her og kræver tilståelsessag, fordi han har haft en svær dag i Folketinget i dag, vil jeg godt sige, at SF jo også ønskede, at der skulle siges nej til Somalia. SF har jo ikke ønsket, at der skulle siges ja til Somalia, ellers er der noget, jeg skulle have overhørt – og det har jeg ikke hørt. Det vil sige, at man har været enig om det.

Vi har altså ikke et ubegrænset antal soldater, og derfor prioriterede vi, og vi har jo prioriteret Afghanistan som den farligste og værste og mest langtrækkende konflikt, der er. Det har SF ikke gjort før i dag, hvor vi har fået det ind i forslaget til vedtagelse, som hr. Holger K. Nielsen vil støtte. Det er jeg glad for, det er da en fornyelse i politikken, som vi kun hilser velkommen.

Lad nu være med at være ked af, at vi byder SF velkommen blandt de ansvarlige sikkerhedspolitiske partier. Vi er glade for det – velkommen, vil jeg sige til hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 16:17

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Søren Pind for en kort bemærkning.

Kl. 16:17

Søren Pind (V):

Udenrigsministeren er jo, som det er enhver bekendt her i Tinget, historiekundig, og jeg synes, det ville være rart at få en doktors synspunkt om og en udenrigsministers fremstilling af situationen omkring Balkan. For jeg hørte hr. Holger K. Nielsen korreksere mig i relation til spørgsmålet om, hvorvidt SF hele tiden havde været for Balkanindsatsen. Der kunne jeg da godt lige tænke mig at høre, om min eller hr. Holger K. Nielsens erindring er rigtig, og der synes jeg egentlig, at udenrigsministeren, dr.phil., ville være en glimrende opmand.

Kl. 16:18

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Det har udenrigsministeren så 1 minut til at svare på.

Kl. 16:18

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det minut skal være ganske kort. Så vidt jeg ved, stemte SF imod det forslag, som hr. Niels Helveg Petersen stillede i forbindelse med muligheden for at deltage i angrebet på Serbien for at få Serbien ud af Kosovo. Det var den første Balkankrig. Når der står ordet Balkan, gælder det altså også den. Det stemte SF imod, altså imod hr. Niels Helveg Petersen. Vi støttede hr. Niels Helveg Petersen som den loyale opposition, vi var. Men de andre, f.eks. vedrørende Bosnien, mener jeg at SF stemte for.

Kl. 16:18

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til udenrigsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil finde sted på torsdag, den 2. april 2009.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 176:

Forslag til lov om ændring af lov om en garantifond for indskydere og investorer, lov om finansiel stabilitet og lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter. (Forhøjelse af indskydergarantien og Afviklingsselskabets overtagelse af institutter uden for Det Private Beredskab m.v.).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Lene Espersen).

(Fremsættelse 26.03.2009).

Kl. 16:19

Forhandling

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Søren Pind som ordfører for Venstre.

Kl. 16:19

(Ordfører)

Søren Pind (V):

Da Venstres ordfører desværre ikke har mulighed for at være til stede her i dag, skal jeg fremsige følgende:

Forslaget er en opfølgning på aftalen om gennemførelse af en kreditpakke, en aftale, der blev indgået via et bredt forlig i Folketinget tilbage i januar måned. For Venstre er det meget afgørende, at danskernes indestående i pengeinstitutter er i sikkerhed uagtet den verserende finanskrise. Det skaber endvidere tiltro til de finansielle markeder, hvor stabilitet er afgørende for en markedsbaseret økonomi som den danske.

I dag er der en indskydergaranti, der dækker indskud på op til 300.000 kr. Forslaget vil udvide denne garanti til 50.000 euro svarende til ca. 375.000 kroner frem til september 2010, hvor dækningen udvides yderligere til 100.000 euro. Dermed er dækningsgraden harmoniseret i EU, hvorved en uheldig spekulation i at placere sine indestående i det land, som giver den største statsgaranti, er forhindret.

Indtil september 2010 gælder dog herudover, at staten med bankpakke I giver 100 pct. dækning for særlige indlån som kapital- og ratepen-